

LAISVĖ
Semi-Weekly

102-02 Liberty Ave.
Ozone Park 17, N. Y.
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second
class matter at the
Post Office of Ja-
maca, N. Y., under
the Act of March 3,
1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis

Dalis Queens apskrityje, (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

PRICE 10c A COPY

No. 104

Ozone Park 17, N. Y. Penkt., gruodžio (Dec.) 28, 1962

METAI 51-ji

KRISLAI

Geraširdis F. Kastro
Juna Bosch.
Sveikiname A. Bimbą.
V. Tysliavienė Vilniuje.

— Rašo R. Mizara —

Fidelio Kastro vadovauja-
moji Kubos vyriausybė išlais-
vino "invazijos belaisvius," ir
jie šiandien jau Floridoje.

Prieš dar pridėjo: leido iš
Kubos išvykti visiems buvusi-
jų belaisvių artimiesiems, šeimų
nariams. Tai darydama, S.
Kastro parodė savo gilų hu-
manizmą.

Kai kurie išlaisvintieji da-
bar plepa, būki jie dar kartą
bandys savo gimtąją šalį
pulti, deginti ir žmonės žudy-
ti; jie, girdi, nuversią ir Kas-
tro vyriausybę!

Liežuviais jie gali viską pa-
daryti, ir plepa jie pagal užsa-
kymus "iš viršaus." O mūsų
vyriausybė, sakoma, pažadėjo
išlaisvinti esančius mokesčius po
\$60 kas savaitę.

Prieš keletą dienų Dominin-
konų respublikoje įvyko rinki-
mai: šalies prezidentu išrink-
tas Juna Bosch, 53 metų am-
žiaus Revoliucinės partijos
veikėjas.

Komerčinė spauda skelbia,
jog Bosch esąs "kairysis libe-
ralas"; neužilgo matysime,
koks jis liberalas.

Dominikonų respublikoje
per arti 30 metų viešpatavo
budelio Trujillo fašistinė dik-
tatura. Šalis baisiai nukau-
ta. Viešpatauja negirdė-
tas skurdas, vargas. Ir Juna
Bosch greitai laiku atvyks į
JAV prašyti paskolų arba do-
vanų.

Dominikonų respublika rei-
kalinga griežtų reformų—pir-
mausia žemės reformos. Be to,
reikia išliuoti visus fašistinius
likučius,—pelėsius ir šuikšles.
Reikia šalį apvalyti.

Jei naujasis šalies presiden-
tas tai vykdys, liaudis jį gerbs
ir jam padės.

Esu įsitikinęs, kad mūsų
skaitytojai ir visa pažangioji
JAV lietuvių visuomenė kartu
su manim išdrįsiai pasveikins
Antaną Bimbą su šlove, kurią
jam suteikė Vilniaus Valstybi-
nės Kapsuko v. universitetas.

A. Bimbai, kaip matome iš
šiandien "Laisvėje" telpiančios
telegamos, buvo suteiktas Istorijos
mokslų garbės daktaro
vardas.

Tai buvo, beje, padaryta
dviejų istorinių A. Bimbos
veiklų Lietuvoje pasirodymo
proga.

"Vienybės" leidėja Valė
Tysliavienė š. m. gruodžio 20
d. išvyko į Vilnių veždamasi
savo vyro, poeto Juozo Tyslia-
vos pelenus.

Kaip žinia, 1961 metais mi-
ręs, J. Tysliava prašė, kad, kai
jis mirs, jo palaikai turėtų būti
sudeginti, o pelenai nugabenti
į Lietuvą ir Vilniaus Rūgšties ka-
pinėse palaidoti.

Reikia atsiminti, kad J. Tys-
liava, nors ilgokai gyveno A-
merikoje, atsisakė priimti jo
pilietybę. Jis tebeskaitė Lie-
tuvos piliečiu. Savo redaguo-
jamame laikrašty J. Tysliava
neretai puolė Tarybų Lietuvą
panašiai, kaip ir jo našlė, ir
be jokio reikalo. Bet čia jau
kitas dalykas.

Tai bus jau antras JAV lie-
tuvių palaidotas Rūgšties ka-
pinėse — 1959 metais ten buvo
palaidoti poeto St. Jasilionio
pelenai.

Vilniaus "Tiesos" (š. m.
gruodžio 22 d.) išspausdino
gražų A. Metelionio nekrolo-
gą.

Per 4 metus T. Sajunga įrengė virš 3,700 svarbių įmonių

Maskva. — Dienraštis
"Pravda" rašo, kad per
ketveris metus, tai yra,
pirmuosius Septynerių me-
tų plano, jau įrengta ir pa-
leista veiklon virš 3,700
svarbių įmonių, kaip tai:
fabrikų, elektros gaminių
jėgainių, kasyklų, naftos
gavybos šaltinių ir susie-
kimo priemonių.

Komunistų partijos ple-
numas, kuris įvyko lapkri-

čio mėnesį, 1963-ųjų metų
programai paskyrė 34 bili-
jonus ir 500 milijonų rub-
lių naujų įmonių statybai.
1963 metais bus pastatyta
ir įrengta 630 didelių in-
dustriinių ir kitų įmonių.
"Pravda" nurodo, kad
Septynerių metų plano pra-
vedimui turi dar energin-
giau veikti lokalinės komu-
nistų organizacijos ir sa-
junginių respublikų vyriau-
sybės.

Socialistinės šalys nemokės J. T. skolų

Jungtinės Tautos, N.Y.—
Vakarių blokas dauguma
balsų nubalsavo, kad visi
Jungtinių Tautų nariai pa-
dengtų skolas, kurių yra
apie šimtas milijonų doli-
rių.

G. P. Arkadejevas, TSRS
delegacijos pirmininkas pa-
reiškė, kad Tarybų Sąjun-
ga tų skolų nemokės, nes
dalis jų padaryta 1956 me-
tais, kada Izraelis, Anglija
ir Francūzija buvo užpuole
Egiptą, kitos skolos pada-
rytos Kongo, Laose, Viet-
name, atseit Jungtinių
Tautų taisyklės.

Jis sakė, kad tegul tas
skolas padengia tie, kurių
sumanymu jos buvo pada-
rytos. Tokio pat nusistat-
ymo laikosi ir kitos socialis-
tinės šalys. Net Francūzija
atsisako Kongo išlaidas pa-
dengti.

Spellmanas netiki į "Ramybę ant Žemės"

Saigonas. — Kalėdų pro-
ga New Yorko kardinolas
Spellmanas lankėsi Pietų
Vietname. Jis malūnsparni-
niui skraidė į Pietų Vietna-
mo armijos dalinių išsidės-
tymo pozicijas ir Jungtinių
Valstijų malūnsparnių ba-
zės. Spellmanas aplankė
JAV malūnsparnius Nha
Trango ir Da Nango bazė-
se, gyrė juos už "pasisven-
timą" ir laimino "perga-
lėms".

Kardinolas Spellmanas
kiekvienas Kalėdas pralei-
džia besilankydamas į JAV
karo bazes. Matomai, jis
netiki į krikščionišką obalsį
"Ramybę ant Žemės".

Pekinas. — Čionai lankė-
si Mongolijos vadas Tsen-
denbalas. Kinija ir Mongo-
lija sureguliuo savo sienas
ir pasirašė sutartį.

Apie streiko eigą

New Yorkas. — 1962 m.
spalio mėnesį 75,000 laiva-
krovių buvo paskelbė strei-
ką. Tada prezidentas Ke-
nedis prieš jį pavartojo
Taft-Hartley įstatymą ir
streiką sulaukė 80-čiai die-
nų, kad per tą laiką laivų
savininkai ir laivakrovių
unija tartųsi. Bet pasitari-
mai nedavė rezultatų, tai
dabar International Long-
shoremen's laivakrovių uni-
ja vėl panaudojo streiką.

Streikas suparalyžavo vi-
są Atlanto pakraščiu, nuo
Maine iki Texas, laivų ju-
dėjimą. Vien tik New Yor-
ko prieplaukoje sulauko 150
prekybinių ir keleivinių
laivų.

Laivų savininkai ryžtasi
sumažinti laivakrovių gru-
pes, kurios dabar yra po
streikais.

Nesistebėsime, jei netrukus
Lietuvoje bus išleista knyga
su rinktiniais A. Metelionio
raštais.

Sausio 1 d.—Naujųjų Me-
tų diena—mūsų laikraštis
neišeis. Tai bus vienintelė
eilė metų savaitė, kurioje
"Laisvė" pasirodys tik vieną
kartą.

Mūsų skaitytojams, bendra-
darbiams, vartininkams, biči-
liams ir draugams: laimingų
1963-ųjų metų!

KINJA PALIUOSAVO 106 INDUSŲ KARIUS

Pekinas. — Kinija vėl pa-
liuosavo 106 Indijos ka-
rius, kurie pasienio kauty-
nėse buvo sužeisti, arba
būdami nelaisvėje susirgo.
Kautynėse kinai buvo suė-
mę 1,140 indus karininkų
ir karių, iš kurių jau 600
paliuosavo.

Miami, Fla. — Grįžė iš
Kubos invazijos imtiniai
pasakoją, būk šimtai Ta-
rybų Sąjungos piliečių ir jų
šeimų grįžta į savo tėvynę.

Antradienį, sausio 2 d.,
"Laisvė" neišeis, nes per
Naujuosius Metus darbi-
ninkai nedirbs.

Su Naujaisiais Metais!

Visus "Laisvės" skaitytojus, bendradar-
bius, vartininkus ir prietelius-rėmėjus nuošir-
džiai sveikiname su Naujaisiais Metais.

Linkime, kad jie visiems mums būtų svei-
katingi, sėkmingi, laimingi. Svarbiausia,
kad 1963-čiaisiais metais viešpatuotų pa-
saulinė taika, kad visų darbo žmonių, o tai
reiškia kartu ir visų mūsų, gyvenimas būtų
ramesnis ir rytojais šviesesnis!

"LAISVĖS" KOLEKTYVAS

Kubos invazijos imtiniai džiaugiasi gavę laisvę

Miami, Fla. — Per kelias
valandas tūkstančiai inva-
zijos imtinių šeimų narių
buvo apgultieji orlauki, į kurį
lėktuvais pargabeno iš Ku-
bos imtinius. Imtinių ir jų
šeimų susitikimas buvo
džiaugsmingas.

Komerčinės spaudos re-
porteriai klausinėjo invazi-
jos imtinių ir jų šeimų na-
rius. Milžiniškoje daugu-
moje jie kalbėjo tik apie
džiaugsmą, kad gavo laisvę
ir grįžo pas savo šeimas.
Keletas iš jų, kurie grįžo
paskutiniu lėktuvu, tai šau-
kė, kad jie "vėl grįš į Ku-
bą" nuvertimui dabartinės
valdžios, kad ir mirti jiems
"prisieitų". Bet tokių buvo
tik keletas.

Havana. — Kubos vyriau-
sybė sutiko, kad 1,000 na-
rių, buvusių invazijos imti-

nių šeimų ar giminių, vyktų
į Jungtines Valstijas mėne-
siui laiko pasimatymui su
jais.

Kubos vyriausybė patvar-
kė, kad už mėnesio laiko jie
grįžtų į Kubą, o jei to ne-
padarys, tai neteks Kubos
pilietybės ir ten esamų jų
nuosavybių. Jie išplaukė
laivu "African Pilot", ku-
ris į Kubą pristatė vaistus
ir kitokius medikalius reik-
menis.

IR KIŠENVAGIAMS "KALĖDOS"

New Yorkas. — Belau-
kiant Kalėdų labai daug
žmonių lankosi į krautu-
ves. Tuo naudojasi kišenva-
giai. Šiame mieste buvo
pastatęs darbininkų daug slap-
tų policininkų, kurie areš-
tavo virš 70 kišenvagių.

A. Bimbai suteiktas Istorijos mokslų Daktaro vardas

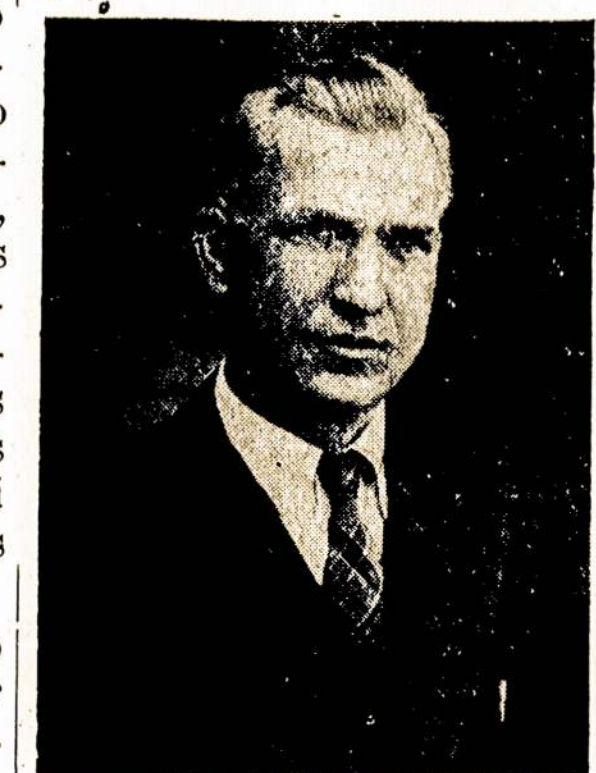
(Telegrama)

VILNIUS. — Šiandien,
gr. 25 d., posėdžiavo Vil-
niaus valstybinio V. Kapsu-
ko vardo universiteto
Mokslinė taryba. Jai pir-
mininkaujantis universiteto
rektorius, profesorius dak-
taras J. Kubilius pranešė,
kad iš Istorijos-filologijos
fakulteto Mokslinės tary-
bos gautas pasiūlymas su-
teikti įžymiam Amerikos
pažangiosios visuomenės
veikėjui Antanui Bimbai
Istorijos Mokslų Garbės
daktaro vardą.

Su Bimbos gyvenimu, jo
visuomenine, mokslinė ir
publicistine veikla Moksl-
inės tarybos narius susi-
žindino profesorius B.
Pranskus. Pasiūlymą Bim-
bai suteikti Istorijos moks-
lų garbės daktaro vardą
parėmė profesorius J. Ma-
tulis.

Docentas R. Šarmaitis
pasakė: Pagerbdami Anta-
ną Bimbą Vilniaus valsty-
binio V. Kapsuko vardo
universiteto Istorijos moks-

lų Garbės daktaro vardu
mes pagerbiame ir vertina-
me didvyriškai, pasiauko-
jantiškai pažangiamą jude-
jimą.

Antanas Bimba

me dalyvaujančius lietu-
vius Jungtinėse Amerikos
Valstijose.

Vilniaus universiteto
Mokslinė taryba vieningai
nutarė Antanui Bimbai su-
teikti Istorijos Mokslų Gar-
bės daktaro vardą.

A. Vaivutskas

Ką sako apie intervenciją Pietų Vietnamo partizanai

Hanojus. — Pietų Viet-
namo Tautinis išsilaisvini-
mo frontas (partizanų) per
radiją padarė suvadą 1962
metų kovų. Dar 1961 me-
tais Ngo Dinh Diemo val-
džia ir Jungtinių Valstijų
militariniai patarėjai išdir-
bo planus — "sunaikinti
partizanus o pirmoje vie-
toje, tai Mekongo upės sri-
tyje, kur labai dera ryžiai".

Jungtinės Valstijos pa-
siuntė į Vietnamą virš 10,
000 militarinių patarėjų.

Kinai už komunistų pasitarimą

Honkongas. — Kinijos
spauda kritikuoja tas ko-
munistines šalis, kurios nu-
sileidžia imperialistams,
stovi už sugyvenimą. Kinai
reikalauja, kad būtų su-
šauktas tarptautinis komu-
nistų pasitarimas — išsiai-
kinimui, kas yra teisingas,
o kas klaidingas.

Kiniečiams nepatinka,
kad jie buvo kritikuojami
Italijos ir Čekoslovakijos
komunistų suvažiavimuose.
Nepatinka ir tas, kad Ta-
rybų Sąjunga normalizuoja
santykius su Jugoslavija.

Maskva. — Tarybinis
žurnalas "Mokslas ir religija"
aiškino Kalėdų atsiradi-
mą, ir kaip religiniai va-
dai jas naudoja savo reika-
lams.

Vėliausios žinios

Maskva. — Dienraštis
"Pravda" rašo, kad Tarybų
Sąjunga išpėjo Indijos val-
džią. TSRS pareiškė, kad
Indija neturi pasiduoti Va-
karų karo kurstytojų poli-
tikai, kurie ją ginkluoja
prieš Kiniją ir nori at-
traukti nuo dabartinės
tarptautinės politikos.

"Pravda" rašo, kad jeigu
Indija atsisakys nuo neut-
rališkos politikos, tai ji ne-
teks socialistinių šalių eko-
nominės ir finansinės pa-
galbos.

Pekinas. — Kinijos Liau-
dies Respublika ir Pakista-
nas principu sutiko — pasi-
tarimų keliu sureguliuoti
Kašmyro srityje sieną.

Paryžius. — Dešimtimis
tūkstančių žmonės lankosi
į Tarybų Sąjungos paro-
dą, kurią suruošė Francū-
zijos - TSRS draugiškumo
draugija.

New Yorkas. — Per Ka-
lėdų šventės Jungtinėse
Valstijose nuo automobilių
nelaimių žuvo 640 žmonių.

Maskva. — Gruodžio 25
dieną TSRS satelitas "Mar-
sas I" jau buvo 12,000,000
mylių nuo Žemės.

marininkų ir lakūnų. Buvo
prisiūsta specialūs mari-
ninkų daliniai iš Okina-
vos, kurie išlavinti karui
prieš partizanus. JAV pri-
siuntė šimtus tankų, tūks-
tančius kanuolių, kulko-
svaizdžių ir daugybę kito-
kių militarinių įrengimų.

Dalis JAV "patarėjų"
"liuosanoriai" įstojo į Ngo
Dinh Diemo armiją ir su-
daro jos nugarkaulį. Ngo
Dinh Diemo armija ir žan-
darai sudarė virš 400,000
vyrų jėgą.

Liepos mėnesį šios jėgos
pradėjo veiksmus partiza-
nų sunaikinimui. Puolimas
tesėsi per penkis mėnesius.
Ir kokie rezultatai? Dabar
jau ir patys Jungtinių Val-
stijų "patarėjai" pripažino,
kad "operacijos nepavyko",
nes ne tik nesunaikino par-
tizanu, bet jų jėgos dar su-
tvirtėjo.

Žinoma, ir partizanai tu-
rėjo daug nuostolių. Inter-
ventai ir Ngo Dinh Diemo
žandarai sunaikino šimtus
kaimelių, daugybę nekaltų
žmonių šeimų, bet savo
tikslą nepasiekė.

Kovoje Ngo Dinh Diemo
jėgos neteko apie 50,000
vyrų užmuštais ir sužeis-
tais, o 33,000 karių ir karū-
ninkų nerėjo į partizanų
puse. Nemažai mirčių rado
ir JAV militarinių "patarė-
jų" ir "savanorių".

Washingtonas. — Sulau-
kęs 86 metų amžiaus mirė
W. R. Austin, buvęs JAV
ambasadorius Jungtinėse
Tautose.

Londonas. — Anklikonų
arkivyskupas Dr. M. Ram-
sey meldėsi už popiežiaus
sveikatą.

Nepiliečiai privalo užsiregistruoti

Visi svetur gimimai, kurie
nėra Jungtinių Valstijų pi-
liečiai, per sausio mėnesį
privalo užsiregistruoti. Ku-
rie to nepadarys, tai bus
pašaukti atsakomybėn.

Kurie jau yra pirmiau
registravęsi, tai užsiregist-
ravimas lengvas. Bile paš-
to įstaigoje gali gauti re-
gistracijos blanką, jį išpil-
dyti ir vėl nunešti į paštą.
Tiems, kurie nėra registra-
vęsi, tai pašte nurodys, kas
reikia daryti.

LAISVE

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK 17, N. Y.

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Su Naujaisiais Metais!

BENDRAI, 1962-IEJI METAI, kuriuos paliekame, žengdami per 1963-ųjų metų slenkstį, nebuvo blogi žmonijai metai. Blogi jie nebuvo todėl, kad buvo išvengta pasaulinio karo, branduolinio karo.

"Kubos krizės" laikotarpiu, atsiminkime, pasaulis buvo priblokštas, nusigandęs; atrodė, jog Pentagonas vykdyd savo užmojų—versis į Kubą. O tai ir būtų buvusi branduolinio karo pradžia.

Bet karo buvo išvengta. Tarybų Sąjungos vyriausybė tuojau pastojai jam kelią; tam pritarė ir prezidentas Kenedis. Kubos neliečiamybė užtikrinta. Pasaulis lengviau atsiduso. "Kubos krizė" likvidavus, valstybės, atrodė, turės iš to padaryti rimtas išvadas, nes, atsiminkime, nors pasaulinis karas buvo išvengtas, tačiau, anot N. Chruščiovo, "pasaulis dabar gyvena, vaizdingai kalbant, ant užminuoto rūsio, prikimšto termobranduolinių ginklų."

Neužgydytas sopulys—Vakary Berlynas. Tikėkime, kad ir čia karo troškėjai bus suvaldyti, pažaboti, kad to miesto reikalas išsprends taikiai.

Tebėra pasaulyje dar ir eilė kitų opių klausimų—tarp kitko Kongas, Pietų Vietnamas; ginkluotas pasienio konfliktas tarp Kinijos ir Indijos. Yra vilties, kad visa tai ramiai išsprends 1963 metais.

JUNGtinėse valstijose 1962 metais gyvenimas nebuvo idealus—vis buvo ir dar tebėra tarp apie 5–6 milijonai darbininkų be darbo. Vyko eilė darbininkų streikų. JAV darbo unijos pasibrėžė kovoti už 35 valandų darbo savaitę; deja, tik pasibrėžė, bet konkrečių žingsnių dar nedaug tepadarėta. Sutrumpinimas darbo valandų, aišku, sumažintų nedarbą.

JAV dar tebėra politinių kalinių. Liberališkoji Kenedžio administracija pradėjo vykdyti gyvenimą McCarrano įstatymą. Teismas jau teisė JAV Komunistų partiją, surado ją kalta ir nubaudė pinigais. Partija apeliuoja į aukštesnįjį teismą. Vienas po kito imami atskirti darbininkų veikėjai ir jiems ruošiamos bylos—vis dėl nusizengimo McCarrano įstatymui.

PRIEŠ VISĄ TAIKOS trokštanti pasauli 1963 metais tebestovės ta pati problema, kokia buvo 1962-aisiais: kova už branduolinių ginklų sunaikinimą, kova už visuotinį nusiginklavimą.

Pavergtų, kolonijinių tautų išlaisvinimas—kitas didžiulis dalykas.

Prieš Amerikos liaudies akis tebestovi klausimas, kaip kovoti su nedarbu. Norint panaikinti nedarbą, reikės paastrinti, praplėsti kovą už darbo savaitės sutrumpinimą iki 35 valandų.

Kitas uždavinys: kova už pilietines teises ir laisves, kova už McCarrano įstatymo atmetimą, už Teisių Biliaus apgynimą.

Sveikindami mūsų skaitytojus su Naujaisiais Metais, sakome: I 1963-čiuosius metus ženkime drąsiai, su pasitikėjimu, kad visokias sutiktas kelyje kliūtis nugalėsime, kad 1963-ieji metai bus didžiulį pasiekimų metai taikai apginti ir darbo žmonių būviui pagerinti!

"Skybolt" ir "Polaris"

JAV GAMINO karinį įrankį—"Skybolt." Tai dalykas, kuris buvo taikytas tam, kad iš lėktuvo galėtų būti paleistas ir apie tūkstantį mylių tolio zvimbtų su branduoline bomba į tą vietą, kur taikomas. Tai, žinoma, agresinis ginklas.

JAV išleido daugiau kaip pusę bilijono dolerių "Skybolt" gamybai, tobulinimui, o Anglija išleido apie 25 milijonus dolerių lėktuvams, kurie "Skybolt" nešėtų. JAV pažadėjo "Skybolt" dovanti Anglijai. Bet, po keleto bandymų, paaiškėjo, jog "Skybolt" neveikia, kaip reikia; paleistas iš lėktuvo nepataiko į taikiklį. Tuo būdu JAV valdžia atsisakė "Skybolt" gaminti, ir dėl to Anglijoje kilo didelis triukšmas—pradėta šaukti, kad JAV Angliją apsuiko!

Neseniai Nassau mieste, Bahamas saloje, įvyko tarp prezidento Kenedžio ir ministrų pirmininko Macmillano pasitarimas. Jo pasėka, kaip sako pranešimai, buvo tokia: Anglijos valdžia pagaliau sutiko su JAV pozicija, kad "Skybolt" netikęs, kad šitos karinės priemonės Amerika negamins ir Anglijai jos neduos. Bet vieton "Skybolt" JAV duos Anglijai submarinų "Polaris". — Kas "Polaris"? Tai atominis submarinas, iš kurio galima paleisti branduolinę bombą, lekiančią apie 1,500 mylių. Esą, Anglija nebūsianti nusikrausta, negaudama "Skybolt"—"Polaris" ją išgelbėsias...

JAV jaučiasi esančios Anglijai skolingos už tai, kad ji leidžia joms turėti Britanijos teritorijoje militarinės bazes.

"Polaris" nėra koks žaislas—tai mirti, pražūtį nešas karo įrankis. Didžiosios Britanijos žmonės kovojo ir tebekovoja prieš amerikines branduolines bazes Anglijoje; jie kovos ir ateityje.

O viso pasaulio taikos šalininkai sako: reikia panaikinti visus atominius ir hydrogeninius ginklus, reikia eiti prie visuotinio nusiginklavimo.

Kas ką rašo ir sako

NEPAMIRŠO IR MŪS

Vilniaus dienraštis "Vakarinės naujienos" praneša:

Valstybinė politinės literatūros leidykla Maskvoje išleido žinyną "Užsienio šalių spauda" (redaktoriai N. Palgunovas ir M. Charlamovas). Knygoje — straipsniai, duodantys bendrą charakteristiką apie atskirų Vakarų Europos, Amerikos ir Australijos valstybių spaudą. Čia taip pat galima rasti žinių apie pagrindinius kapitalistinių šalių laikraščius, telegramų agentūras, laikraščių ir žurnalų koncernus.

Skyriuje "JAV spauda" pateikiamos trumpos anotacijos apie pažangius lietuvių laikraščius "Laisvė" ir "Vilnis", leidžiamus Niujorke ir Čikagoje. Šiose anotacijose nurodomi laikraščių išleidimo metai ir tiražas, jų redaktoriai ir t. t.

Dabar ruošiamasi leisti žinyną apie Azijos ir Afrikos šalių spaudą.

RASISTŲ VALDOMOJE ŠALYJE

TASSO korespondentas P. Gregori Londone rašo apie Pietų Afriką, kur siautėja rasistai:

Profesorius iš Pietų Afrikos Respublikos dr. Edgaras Bruksas Anglijos žurnalo "World News" puslapiuose papasakojo apie baltųjų ir afrikiečių gyvenimą savo šalyje. Šio žurnalo redaktoriaus Denis Ogdenas pakomentavo Bruksos surinktus duomenis.

"Kiek naujagimių galima išmaitinti per metus už 20 milijonų svarų sterlingų?" — klausia jis. Šią sumą Westvardo režimas, ketiną išleisti greitesniems lėktuvams, įskirti Anglijoje. Tuo tarpu kas ketvirtas afrikiečių vaikas Durban — viename iš didžiausių Pietų Afrikos Respublikos miestų — miršta nuo pusėlio, džiavimo, nesulaikęs vienerių metų. Afrikiečių kūdikiai mirtingumas šiame mieste (246 kiekvienam tūkstančiui vaikų) — didžiausias pasaulyje.

Kitame Pietų Afrikos Respublikos mieste — Johannesburge, — kurio vaizdams paprastai siejamas su aukso kasyklomis, kasdien miršta šeši afrikiečių vaikai. Durban buvo patikrinta 240 darbininkų afrikiečių, ir visiems buvo nustatyti pusbadžiavimo požymiai.

Pretorijos mieste apie 80 procentų ne kvalifikuotų darbininkų maitinasi taip blogai, kad nepajėgia dirbti visos darbo dienos.

PROF. T. IVANAUSKUI 80 METŲ

Š. m. gruodžio 16 d. sukako įžymiajam Lietuvos gamtininkui Tadui Ivanauskui 80 metų amžiaus. Tadas Ivanauskas — profesorius, akademikas, eilės knygų autorius.

Sukakties proga docentė J. Kauneckienė šitaip apie jubiliatą atsiliepia Vilniaus "Tiesoje":

Prof. T. Ivanauskas, atvykęs į Lietuvą, 1918 m. drauge su kitais lietuvišiais inteligentais Kaune imasi organizuoti pirmąją aukštąją mokyklą—Lietuvos universitetą, o paskui vieną po kitos steigia įvairias gamtos mokslų įstaigas. Viegamos mokslo įstaigų — Zona iš seniausių jo įsteigtų ologijos muziejus. Jame sukaupta profesoriaus ilgamečio ir kruopštaus darbo vaisiai — gyvūnijos rinkiniai.

Vėliau jis įsteigia pirmąją Lietuvoje kalinių žvėrelių fermą Obelynėje ir suorganizuoja Zoologijos sodą.

1941 m. prof. T. Ivanauskas įeina į Lietuvos TSR Mokslo akademijos mokslininkų branduolį — išrenkamas jos tikruoju nariu.

Nuo 1946 m. prof. T. Ivanauskas eilę metų buvo LTSR

MA Biologijos instituto direktorius.

Daugiau kaip keturiasdešimt metų prof. T. Ivanauskas, dirba pedagoginį darbą, Lietuvos universitete, Vilniaus V. Kapšuko v. universitete, Lietuvos žemės ūkio akademijoje, Kauno medicinos institute ir kitose aukštosiose mokyklose.

Dar buržuaziniame universitete jubiliatas savo zoologijos paskaitose sumaniai įpindavo darvinizmo pagrindus.

Profesorius T. Ivanauskas skersai ir išilgai yra išbraižijęs mūsų žaliąsias girias, ištyrinėjęs vingiuotas upes bei giliuosius ežerus. Jis suskaičiavo ir aprašė beveik visus Lietuvos stuburinių gyvūnus ir dalį bestuburių, pavyzdžiui, vabzdžių ir kt. Jis domisi ne tik gyvūnija, bet ir augalija. Jo dideliame mokslinių darbų saraše yra tokie stambūs veikalai, kaip "Lietuvos paukščiai", "Lietuvos gėlių vandenų žuvys", "Gamtininko užrašai", "Apie žvėris ir paukščius", "Gyvybės raida", "Trys mėnesiai Brazilijoje" ir kt.

Tarybinė vyriausybė aukštai įvertino įžymaus mokslininko nuopelnus, įvairiomis progomis apdovanodama jį Garbės raštais bei medaliais, ir naujai išleido visus jo veikalus, parašytus seniau ir dabar.

Rasistų "etika"

"Pietų Afrikoje nepakan-ka būti žmogum... Pirmiausia reikia turėti reikalingą odos spalvą..." Tokia išvada priėjo Vakarų Vokietijos laikraščio "Süddeutsche Zeitung" korespondentas, ką tik grįžęs iš Pietų Afrikos Respublikos. Savo teiginiui pailiustruoti jis, pavyzdžiui, praneša, toki faktą. Neseniai PAR parlamente visiškai rimtai buvo svarstomas klausimas, ar rasinis segregavimas paplūdimiuose taisyklingas ir vandenynėje? Parlamentas neilgai suko "są" galvą: ir vandenynėje per tris mylias buvo prarastos segregavimui ribos.

Sis nutarimas ne vienintelis šioje srityje. Pietų Afrikos įstatymų leidėjai praktiškai tik ir ieško rasinių pertvarų. Ne taip seniai valdžia nutarė pardavinėti afrikiečiams radijo imtuvus, pritaikytus tik toms bangoms, kurioms transliuojamos specialios laidos "spalvotiems." Savaimė suprantama, kad šiose laidose liauspinamas paklūnumas baltiesiems valdovams.

Viena paskutinių rasinio segregavimo naujovių priklauso Durban miestui. Iki čia iš Vakarų Europos ir Amerikos atsirito nusirenginėjimo seansų mada—vadinamasis "strip tease." Tačiau PAR moralės saugotojams tuojau pat iškilo "eti-ki" klausimas... Ne, ne dėl to, ar reikia leisti "strip tease" vietinėse pasilinksminimo įstaigose, bet dėl to, kaip pasiegti su "spalvotais" kelnieriais, aptarnaujančiais šias įstaigas? Galiausiai buvo nutarta seansų metu "spalvotą" aptarnaujantį personalą uždaryti virtuvėje.

"K. T."

ĮŠVENTINO DAR TRIS "ŠVENTUOSIUS"

Roma. — Popiežius Jonas XXIII įšventino (kononizavo) dar tris "šventuosius." Prie "šventųjų" jis prisaite Pierre Julien Eymard, francūzų; Angelo Maria Pusi—buvusį francūzų kunigą, kuris "stebuklus" darė Pietų Amerikoje, ir Francisco Maria da Camporoso — buvusį kapucinų minyką.

J. Kaškaitis

Memorialinė beletristika

Tai bent atsiminimai! Ne kokie ten sausi chronologiški užrašai. Ne koks paprastas memorialinis žanras. Tai įgudusio dailiniko nutapyta, ryškių vaizdų serija, ištisinė drobių galerija. Tai be galo įdomi memorialinė beletristika, istorinis romanas su tikroviškais herojais, kupinas veiks- mų audringos gėdynės pavaizdavimas — "Artimi toliai." Pats pavadinimas toks taiklus, intriguojantis. Skaitai, įsikaitai, atitraukt negali. Autorius — plačiai žinomas gerbiamas profesorius Bronius Pranskus-Zalio- nis, tas pats gabusis ta- lentingasis Vacius Zalio- nis, proletarinės poezijos eks- ponantas, mokytojas, kritikas.

Kaip giliai mes žavėdavo- mės Vacio Zalio- nio prole- tariniais eilėrašciais, to- kiais patosiškais, raiškiais, kovingais, dinamiškais! Jo skambiąją poemą "Krymo sonetai" visą ištisai išmo- kau atmintinai, gėrėjau- jos revoliuciniu turiniu, mu- zikingu skambesiu, aukštu stilium, pavyzdingu eiliavi- mu, spalvingu koloritu...

Tų traškių stanzų gabalė- liai dar ir dabar plūduriuo- ja atminties upokšniais.

Anais tamsiais, slogingais smetoninio fašizmo metais Vacio Zalio- nio eilėrašciai, teatriniai vaizdeliai, kriti- niai nurodymai būdavo mums dvasinis penas, gyvos kalbos šaltinis. Gaudyda- vom jo rąstus "Laisvė", "Priekalo" žurnalo, "Rau- donojo artojaus" numeriuo- se.

Ir kaip man malonu, mie- la, įdomu buvo skaityti to- pačio mylinčiojo poeto, da- bar subrendusio nusipel- niusio, lietuvių literatūros profesoriaus B. Pranskus- Zalio- nio stambiai intriguo- jantią atsiminimų knygą "Artimi toliai"! Iš tikro, skaitai kaip ir kokį revoliu- cinį istorinį romaną. Taip aiškiai, ryškiai, smulkme- niškai piešia autorius savo kūdikystės, vaikystės skru- pulingus metelius, intymius šeimynos vaizdelius, darbo ir vargo epizodus, pirmosios meilės romantiką, gabaus berniuko Vaciuo Anskai- čio kelius ir takelius. Vaiz- duotė taip ir stovi Vilka- viškio geografija, kaimai, miesteliai. Mirguliuoja draugų ir kaimynų vardai, net ir pažįstami girdėti vei- kėjų vardai. Paduotos nei- rų jų fotomontaukos. Iš- žiūri, atpažįsti jas.

Kas ypaci būdinga ir įdo- mu, ty veikėjų, tų herojų vardai užeinami ir toles- niuose įvykiuose, mokykloje, kultūrinuose bei palitinuo- se rateliuose, Kauno sambu- riuose, kalėjime, Mariampolės gimnazijoje, Voronežo draugijoje, Vincas Mickevi- čius-Kapsukas, Zigmantas An- garietis-Požėla, Juozas Greifenbergeris, V. Čarnis, Karolis Požėla, K. Giedrys, P. Pajarskas, I. Gaška, Lav. Liuda, Jūra Jūratė, padarę gily poveikį jaunam au- toriui. Šiurpūs kelionių apra- šymai, per pavasario potvy- nius palaidinūs, šnypų sek- lių pavojai, policijos, kalėji- mo sargų žiaurumai, klai- kūs pergyvenimai Karaliau- čiuje primena garsiąją Vik- torio Hiugo epopėją "Varg- dieniai" ("Les Misérables")...

Skaitai ir galvoji: iš tik- ro, koks nuosirdus, taurus, koks pilnutinai atsidavęs revoliucionierius, kovotojas

buvo tas mūsų mielas prof. B. Pranskus-Zalio- nis! Kiek jam teko perkentėti nuo pat žalosios jaunatvės metelių, kai jis giliai širdin įsidėjo Markso-Lenino idea- lus ir juos visą savo gyve- nimą nešiojo ir praktikavo. Kaip rizikingai jam teko la- viruoti, patekus laivei ir pa- vojingus sukurius ir verpe- tus...

Giliai ir neišdildomai įsmi- go man atmintin ir šamo- nės "Artimi toliai." Ir tai tik jaunų metų pergyveni- mų ir kovų pavaizdavimai. Ir Voronežo jaunuolis grį- žta į savo tėviškę. Čia vėl sekiojimai, besislapstymai, areštai, kalėjimas. Ilgų me- tų kalėjimas Kaune, kol iš- keistiems kalėjime drau- gams sužila laimė patekti į Maskvą. Maskvoj jis duoda lietuvių kalbos pamokas universitete, ir pats ten mo- kosi toliau, bręsta, tobulina- si...

Tolesni prof. B. Prans- kaus-Zalio- nio puslapiai te- bėra terra incognita. "Ar- timi toliai" jų nepaduoda. Tenka laukti tos įdomios beletristikos tęsinio, kito tomo.

Šitie nuostabūs "Artimi toliai" yra gausi, vaizdinga pamoka, kaip reikėtų rašyt atsiminimus, kad jie būtų įdomūs skaityti, kad turėtų gražaus pasisekimo. "Arti- mųjų tolių" autorius jautriai pergyveno, puoselėjo šiurpius tolių kelius ir su- gebėjo juos aukštai artistiš- kai pavaizduoti savo talen- tinga plunksna. Skaitai ir atsigėrėt negali. Tarytum koks fantastinis romanas. Bet čia ne fantazija, o tik- ra tikrovė, nuostabai ga- biai atpasakota.

Albany, N. Y.—1960 me- tų gyventojų surašinėjimas parodė, kad tada New Yorko valstijoje buvo 16,783, 604 gyventojai. Moterų bu- vo daugiau — 8,662,830, o vyrų — 8,120,774. Moterų buvo daugiau ir persiskyr- siusių su vyrais, būtent 127, 055, o vyrų buvo tik 70, 505 "divorsantų."

Visiems Lietuvių Literatūros Draugijos nariams

Jūsų Centro Komitetas sveikina visus LLD narius su naujaisiais 1963 metais ir linki visiems stiprios sveikatos ir su padidinta energija darbuotis dėl savo garbingos organizacijos.

Reikia pripažinti, kad 1962 metai mūsų LLD buvo gra- žūs metai. Gavom gražų bū- rį naujų narių ir Draugija išlaikė labai gražiamę sto- vyje. Bet baigiantis 1962 metams mirtis išplėšė iš mūsų organizacijos net ke- letą labai veiklių, labai rū- pestingų narių. Todėl mes, likusieji, turime dar stip- riau suglausti savo darbi- ninkiškas apsvietos jėgas ir dar gražiau darbuotis 1963 metais.

Su pradžia 1963 metų tuo- jau mokėkimės savo duok- les ir LLD.

Kalbinkim savo kaimynus bei pažįstamus stoti ir LLD. Čia netenka kalbėti, kiek ir ką gauna narys, priklausydamas Lietuvių Literatūros Draugijoje. Gauna tris kartus daugiau vertės kny- gų ir žurnalą "Sviesą" tik už \$2 metinių duoklių.

Išstoti ir priklaustyti prie

Rochester, N. Y.

Iš Moterų klubo veikimo

Gruodžio 9-tą turėjome priešmetinį susirinkimą. Apsvarsčius bėgančius rei- kalus buvo raportuota, kad mūsų moterų kuopa jau gy- vuoja dvidešimt metų ir daug darbų nuveikta ir iš- aukota geriems tikslams. Gražu, kad visms narės draugiškai veikia be jokių kliūčių. Per 20 metų mirė 12-ka labai gerų draugų, kurios buvo LLD 110 kp. narės. Tai labai gaila nete- kus malonių draugų.

Paaaukojome \$10 "Liau- dies Balsui" pasveikinti jo 30 metų sukaktįje.

Užbaigus tarimus, turė- jome žieminių švenčių žai- dimų popietę. Onutė Vil- limaitienė išpuosė stalus su visokiais gražumėliais ir visos pasidalinome mažo- mis dovanėlėmis. K. Žemai- tienės pripuolė gimtadien- nis, tai visos jai velinom il- giausių metų, turėjom kavos ir visokių skanėsių, vi- sos gražioje nuotaikoje ma- loniai pralaidom laiką. La- bai gaila, kad abi Duobie- nės, Antanina ir Elzbieta, negalėjo būti su mumis, ne- sveikata neleidė.

L. Bekis

Apie seniausią respubliką

San Marino yra seniausia pasaulyje respublika. Ji gyvuoja jau 1,600 metų. Tai tik 38 ketvirtainių my- lių plotho respublikutė, ku- rioje randasi apie 16,000 gyventojų.

San Marino yra tik 12 mylių atstoje nuo Odrijos jūros, bet iš visų pusių ap- supata Italijos teritorijos.

Po Antrojo pasaulinio karo ten veikė komunistų vadovaujama vyriausybė, bet 1957 metais Vakarai ją nuvertė.

San Marino gamina na- gu dažus, raudonąjį vyną, ir apie milijoną dolerių gau- na įplaukų už pašto žen- kelius, kuriuos noriai perka jų rinkėjai.

LLD gali kiekvienas doras lietuvis.

Su pradžia šių 1963 metų bus siuntinėjama labai gra- žaus, lengvo pasiskaitymo knyga, parašyta J. Kaune- kio, "Prelatas Olsauskis." O apie pabaigą 1963 metų, ma- noma, gausime ir kitą kny- gą, tai bus visų mylimo mū- sų Draugijos steigėjo Leo- no Pruseikos raštai, ku- riuos surinko S. J. Jokubka ir J. Mažeika, "Vilnies" re- daktoriai.

Todėl visus LLD narius, o ypatinai kuopų valdybas ir finansų sekretorius, kvie- čiame nedelsiant pradėti darbą išrinkime duoklių ir gavime naujų narių ir LLD. Gražiausių sėkmių jūsų darbuose!

ALDL Centro Komitetas:

K. Petrikienė, pirmininkė
E. T. Mizarienė, vice pirmininkė
J. Grybas, sekr.
P. Bechis, ižd.
P. Buknys
B. Z. Keršulienė
A. Bimba
A. Bimba,

IVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Prof. Neal kritikuoja Kenedžio diplomatią

Kalifornijos Claremont kolegijos profesorius Fred Warner Neal aštriai kritikuoja Kenedžio administracijos diplomatią, kaip nelanksią ir praleidžiančią geras progas sekmingoms deryboms su Tarybų Sąjunga.

Kadangi prof. Neal yra buvęs JAV Valstybės departamentu viršininku, tai jam amerikiečių diplomatią nėra svetima, jis su ja yra gerai susipažinęs. Neal teigia, kad prez. Kenedis paveldėjo užkietėjusio respublikono Dulleso "brinkmanship" vadinamą karu grąsinančią politiką, tą pačią politiką pavadinamas "standing firm" — tvirtai laikytis, nepasiduoti kompromisams, nusileidimams.

Praėjusią vasarą, kai Tarybų Sąjunga siūlė Vakarams sąlygas tartis Vokietijos taikos klausimu, tai Kenedžio administracija pražiopsojo geriausią progą susitarti ir Berlyno krizės klausimą išspręsti. Tai padaryta todėl, kad Kenedžio administracija laikėsi nusidėvėjusios Dulleso politikos "nieko nedaryti" Berlyno klausimu, kad tuo patenkinus Vakarų Vokietiją, nors amerikiečių interesams tai būtų žalinga.

Prof. Neal visa nepataikauja Tarybų Sąjungai, jos diplomatią taipgi kritikuoja. Bet Vokietijos klausimu jis griežtai smerkia Ameriką, kurios vadovybėje buvo sukurta antikomunistinė Vokietijos Federalinė respublika, atgaivintas jūnerikiškas militarizmas ir tuo pat metu griežtai atsakyta pripažinti Vokietijos Demokratinę respubliką, taipgi tartis Berlyno krizės likvidavimo klausimu.

Nei jokia save gerbianti valstybė negali toleruoti tokios padėties, kuomet Rytų Vokietijos teritorijoje buvę Vakarų Berlyne revanšistinis centras, antikomunistinė militarinė stovykla. O Amerika atsisako eiti į pasitarimus, kad tokia normaliai padėtis būtų likviduota, kad Vakarų Berlynas būtų neutralizuotas. Tai absurdiška politika, kurios buvo įsikibę Dulles ir Eisenhoweris, o dabar laikosi įsikibę Kenedis.

Tarybų Sąjunga rodo norą tartis visais svarbiais klausimais. Bendru pasitarimu buvo išspręstas Laos klausimas, Kubos krizė likviduota, tai kodėlgi negalima panašiai padaryti ir Berlyno krizės klausimu?

Gerai, kad prof. Neal savo knygoje "War and Peace and Germany" smarkiai kritikuoja nuolat atominių karų grąsinančią Amerikos diplomatią.

Amerikos liaudies gyvenimą vaizduojančios novelės

Sunku rasti gerą novelę tarp milžiniško skaičiaus protų migdančių novelių įvairiuose knygynuose ir knygų parduotuvėse.

Lars Lawrence (Phillip Stevenson) neseniai suteikė skaitytojams porą gerų, realistinių novelių — "Old Father Antic" ir "Hoax", kurios vaizduoja darbo žmonių gyvenimą ir jų kovas. Tai nebe pirmosios jo novelės. 1954-ais metais jis parašė knygą "Morning, Noon, and Night", o 1956 m. — "Out of the Dust".

Novelėse piešiamas vaizdas nuveda mus į vieną pietvakarių mainierių miestą, kuris mažai ką gali skirtis nuo daugelio kitų Amerikos miestų ir miestelių. Kaip ir kitose vietovėse, taip ir šiame mieste kova už būvį smarkiai įsisiūbuoja 1930 m. ekonominės krizės laikotarpyje. Dirbantieji organizuojasi į savo uniijas, bedarbiai kuriasi bendrabių tarybas, kovos su kuriję pasirodo komunistai.

Darbininkai suruošia protesto demonstraciją prieš evikcijas (šeimų iš namų metimą). Policija brutaliai demonstrantus puola, asarines bombas paleidžia darban, pasigirsta ir šūvių, nuokurių du demonstrantai ir šerifas negyvi krinta ant žemės. Reakcija siunta, fašistiniai būriai siautėja, meksikiečius ir negrus daugiausia terorizuoja. Teismai palaiko kasyklų ir namų savininkų pusę. Kiekvienas kovotojas apšaukiamas komunistu. Bet darbo žmonių kova nesiliauja, jie turi viltį savo kovą laimėti.

Lars Lawrence (Stevenson) dabar ruošia naują didžiulę knygą, kuri vadinsis "The Seed". Tai bus tęsinys pirmesnių novelių. Tai bus nauja pažiba Amerikos literatūroje.

Ką duotų 35 valandų darbo savaitę

JAV Darbo departamentas skelbia, kad lapkričio mėn. bedarbių skaičius paaugo net puse milijono. Šiuo metu užsiregistravusių bedarbių yra arti 4 milijonai arba arti 6 procentai visos darbo jėgos. Apie milijonas randasi tokių, kurie jau baigė kolekтуoti bedarbių apdraudą, o darbo nesusiranda.

Darbo departamentas nurodo, jog šiuo metu randasi 74 ir pusė milijono darbo jėgos, kuri kasmet paauga 1,350,000. Visa bėda tame, kad ne visa darbo jėga produktiviai naudojama. Blogiausia esti su jaunuoiais, kurių ir dabar virš 15 proc. bedarbiai. Automatiškai irgi bedarbių skaičius augina.

Štai kodėl būtinai reikia darbo savaitę trumpinti. Unijų kova už 35 val. darbo savaitę turėtų būti laimėta visose pramonės šakose. Tai pasiekus galima tikėtis laikino bedarbių skaičiaus sumažėjimo.

Alkoholio veikmė

Kartą didysis rusų rašytojas Levas Tolstojus yra pasakęs:

"Alkoholis temdo žmogaus sąmonę, migdo jo sąžinę, alkoholio veikiamas, žmogus kvailai elgiasi. Įprotį svaigintis alkoholiu sukelia noras užslopinti sąžinės balsą. Devynios dešimtųjų visų nusikaltimų, kurie purvinom dėmėm nusagsto žmogų, įvykdomos alkoholio poveikyje..."

GYVYBĖ BUVO PRIEŠ 2,700,000,000 METŲ

Washingtonas. — Dr. T. C. Hoering, iš Carnegie instituto, tyrinėjo, kaip seniai Žemėje atsirado gyvybė. Jis sako, kad jo tyrimai rodo, jog prieš 2,700,000,000 (du milijonus septynis šimtus milijonų) metų jau buvo gyvybė.

Kuo maitinasi kosmonautai skridimo metu?

Atsako: Lietuvos TSR Mokslų akademijos Botanikos instituto direktorius K. Jankevičius.

Tarybiniai kosmoso dirbviai A. Nikolajevs ir P. Popovičius skridimo metu maitinasi taip, kaip Žemėje. Jie valgė savo mėgiamą maistą, malšino troškulį, lygtai būtų ne kelionė kosmose, o žūklė ar medžioklė. O kaip veikia nesvarumo sąlygos virški nima? — paunklauste. Žmogui esant nesvarumo būklėje maisto virškinimo ir išskyrimo funkcijos nesutrinka. Maisto medžiagų judėjimas, jų įsivartimas žarnyne, ekskrementų išskyrimas bei jų pašalinimas vyksta normaliai.

Kaip žemėje

Trumpalaikėje kelionėje kosmonauto maitinimas didelių sunkumų nesudaro. Bet juk netoli ta laikas, kai žmogus pradės sudėtingus ir ilgus skridimus į Saulės sistemos planetas, o dar vėliau ir už jos ribų. Tokios kelionės užtruks keletus metus. Kaip tada maitinsis kosminio laivo įgula ir kaip ji bus aprūpinama deguonimi? Šiuo metu patvirtina yra tokia — ilgalaikės kelionės kosminių laivuose teks dirbtinai sukurti tokią medžiagų apykaitą, kokia yra įprastinėse sąlygose Žemėje.

O kaip šis procesas vyksta Žemėje? Žalieji augalai iš neorganinių medžiagų kuria organines. Mikroorganizmai, gyvūnai, ir patys žmogus, maitindamiesi organinėmis medžiagomis, jas keičia, kol jos, pagaliau sudardomos iki anglies dvideginio, vandens ir mineralinių druskų. Šios medžiagos vėl panaudojamos organinių medžiagų gamybai. Be to, augalai, vykstant šiam procesui, išskiria žmogaus gyvybinei veiklai būtiną deguonį.

Tokiu būdu, kosmonautai ilgalaikėje kelionėje savo palaikymui paims tokius organizmus, kurie geriausiai atitiks žmogaus reikalavimus, o taip pat kosminio skridimo sąlygas. Pirmiausia augalai turės būti labai derlingi, o gyvūnai — veisūs ir produktyvūs, toliau — atsparūs temperatūros svyravimams, apšvietimui, vibracijai, įvairioms radiacijos dozėms. Jų gaminamos medžiagos turės būti pilnavertinės maisto produktai.

Koks augalas pasižymi šiomis savybėmis? Manoma, kad kosminiame "žemės ūkyje" reikšmingą vietą užims vienaląsčiai dumbliai. Iš 40 tūkstančių šiuo metu žinomų vienaląsčių dumblių tinkamiausia masiškai auginti yra chlorela.

Šis dumblis paplitęs gana plačiai. Jis randamas tiek vidutinio klimato juostose, tiek apie puslajų. Gyvena jis dirvožemyje, geluose vandenyse ir jūrose. Jo ląstelės labai mažos, apie 0.006 mm dydžio, apvalios. Chlorela gali iš anglies dvideginio ir vandens, saulės šviesos, gaminti organinę medžiagą. Dumblis turtingas baltymais, kurie sudaro apie 50 procentų ląstelės sausų medžiagų svorio, riebais ir vitaminais. Vikičia, kol jos, pagaliau sudardomos iki anglies dvideginio, vandens ir mineralinių druskų.

Šis dumblis paplitęs gana plačiai. Jis randamas tiek vidutinio klimato juostose, tiek apie puslajų. Gyvena jis dirvožemyje, geluose vandenyse ir jūrose. Jo ląstelės labai mažos, apie 0.006 mm dydžio, apvalios. Chlorela gali iš anglies dvideginio ir vandens, saulės šviesos, gaminti organinę medžiagą. Dumblis turtingas baltymais, kurie sudaro apie 50 procentų ląstelės sausų medžiagų svorio, riebais ir vitaminais. Vikičia, kol jos, pagaliau sudardomos iki anglies dvideginio, vandens ir mineralinių druskų.

Galima auginti laive

Tarybinių ir užsienio mokslininkų bandymai parodė, kad kosmonautui nebūtinai šį dumblių reikės naudoti maistui. Mat, chlorela minta smulkūs vandens gyvūnai — zooplanktonas bei moliuskai, kuriuos galima auginti kosminio laivo sąlygomis. Tiek zooplanktonas, pavyzdžiui, dafnijos, tiek moliuskai savo mitybinėmis savybėmis prilygsta aukščiausios rūšies mėsei.

Dumbliai ir zooplanktonas yra geras maistas žuvis. Dėl to manoma, kad yra reali galimybė kosminiame laive laikyti žuvis. Dėmesio vertos vadinamos labirintinės žuvis, kurios specialaus organo pagalba sugeba deguonį pasiimti tiesiog iš oro.

Ar kosminiame laive bus įmanoma auginti tik žemės ūkinius augalus, pavyzdžiui, vienaląsčius, dumblius? Manoma, kad kosminio "siltnamio" flora pasižymės įvairumu. Jos sudėtyje bus ir kai kurios aukštesniųjų augalų rūšys. Kosminiame laive tokie augalai galės net geriau negu žemėje išbūjoti, nes jiems netekus svorio, maistingos medžiagos greičiau pateks į visas ląsteles.

Bus ir gyvulių

Nemažą kosmonauto racio dalį turės sudaryti gyvulinės kilmės produktai. Dėl to manoma, kad kosminėje kelionėje negalima bus išsiversti be šilto kraujo gyvūnų. Koike tai bus gyvūnai? Greičiausiai tie, kurie, būdami labai produktyvūs, pasižymės atsparumu nepa-

lankiams aplinkos veiksniams ir kurie kvėpavimui naudos palyginti nedaug deguonies ir tuo pačiu išskirs ne tokį jau didelį anglies dvideginio kiekį. Šiomis ypatybėmis pasižymi vištos, kurioms geru lesalų galės būti minėti dumbliai — chlorela. Žmogaus palydovu

ekspedicijoje į žvaigždes dėl daugelio gerų ypatybių taip pat gali būti triušis. Kosminio laivo patikimos medžiagų apytakos sukūrimas — sudėtingas uždavinys. Tačiau netenka abejoti, kad žmogus net kosmose sukurs žemiškojo gyvenimo patogumus.

Marijampolė išėjo pensijon, ją pakeitė Kapsukas

"Marijampolė išėjo į pensiją." — taip tiksliausiai būtų galima išsireikšti apie šį seną miestą.

Marijampolė. Net ir senosios kartos ūkininkai, tvirtai įsikibę senienų, buvusio miesto pavadinimą mielai pakeitė revoliucionieriaus, kovotojo už liaudies laisvę Vinco Kapsuko vardu.

Senosios Marijampolės nėra. Yra naujas miestas, naujas vardas. Nebeatpažinti dabar miesto. Po hitlerinų budelių niokojimo išlikę namai sumenko, lyg ir pasitraukė. Juos apsupo, toli ir ariamus laukus išbėgę nauji gyvenami kvartalai, pramoniniai miesto mikrorajonai. Mieste, kur smetoniniai metalai didžiausiu technikos stebuklu buvo primityvi Vitmozerio metalo dirbtuvėlė, dabar rūksta keliolikos fabriku kaminai. Į įvairias šalis miestas išleidžia savo gaminius: detales auto mašinoms, vilninius audinius, puikius medžio baldus, statybų duoną — gelžbetonines konstrukcijas, cukrų, vaisių uogų ir daržovių konservus. Jau antri metai veikia milžiniška įmonė — maisto pramonės automatinis įrenginių gamykla.

Dar šiemet savo produkciją turi pateikti visai naujas fabrikas — kombinuotų pašarų gamykla. Miestui dabar yra kuo pasididžiuoti. Svarbiausia, kad visos šios gamyklos išaugo pokario metais. Jas statė, rengė ne vien tik lietuviai. Milijonus kainuojantieji brangūs įrenginiai pargabenti iš Rusijos, iš Ukrainos, iš tolimojo Sibiro, iš karštosios Gruzijos, ir iš kitur. Draugiškų Tarybų Sąjungos šalių inžinieriai ne kartą ir patys pabuvojo čia, Kapsuke, Suvalkijoje, petys į petį dirbo su lietuviais, mokė juos. Štai, kad ir jauniasias, kombinuotų pašarų fabrikas.

Jį statyti pradėjo pernai, liepos mėnesį. Įprastas plytas turėjo pakeisti gelžbetoniniai klojiniai. Ir visas pastatas, keturkampis, didžiulis, slenkančiais klojiniais turėjo kilti 40 metrų. Kaip pastatyti jį, jei panašios statybos rajone dar nebuvo? Kur įgyti patyrimo?

Petrus

Ir štai, Ukrainos inžinierių laiškas iš Simferopolio:

"Atvažiuokite pas mus, padėsime..."

Kapsuko statybos valdybos inžinieriai Antanas Žalauškas, Algis Šeštakauskas ketletą mėnesių gyveno Simferopolyje, mokėsi, grįžę drąsiai ėmėsi darbo. Tris mėnesius statybų triukšmas netilo dieną-naktį. Pastatas kasdien paaugdavo metrų pusmetriu. Ir rudenį, per Didžiojo Spalio šventės buvo atšoktos statybų pabaigtuvės.

Statybos baigėsi, bet darbo ritmas netyla. Tik dabar jis kitokio atspalvio. Čia atvažiuoja sunkvežimiai pakrauti sunkiomis ir sudėtingomis mašinomis. Jos montuojamos visuose fabrikuose aukštuose. Mašinų užpildo sales. Prie jų trūšia lietuviai, ukrainiečiai, rusai, net du lenkai. Tikra internacionalinė brigada. Jos brigadininkas — baltarusis Lionas Blizniukas, simpatingas vaikas. Visi jo brigados vyrai pravažiavę ne vieną tūkstantį kilometrų, dirbę įvairiausiose miestuose. Štai, Ivano Jakubovičiaus šeima gyvena Minske. Anksčiau Ivanas dirbo tolimajame Sibire.

Dar

Dar idomesnis liftininkų kelias. Jie du: Mykolas Šliachinas ir Viktoras Gajevskis. Mykolas — lietuvis, Viktoras — baltarusis. Mykolas šviešplaukis, lino akimis. Viktoras — visiškai priešgynybė jam: žemaūgis, kresnas, tamsaus gymio. Bet abu jie, tartum broliai. Viktoras ir Mykolas kartu dirba jau nuo 1959 metų.

Kai sušs kombinuotų pašarų gamyklos mašinos, Lietuvos žemdirbiai dėkos ne tik saviems, bet ir broliškių tautų statybininkams. Broliams rusams, ukrainiečiams ir kitoms Tarybų Sąjungos tautoms mes dėkmingi ir už naująjį Kapsuko miestą, ir už naujam gyvenimui pakilusi senąjį Lietuvos Sūduvių kraštą.

Petrus

Seni žmonės daugumoje yra nervuoti. Gražios kompanijos yra puikus nervų atliuosavimas. Lankytė Laisvės naudai parengimus dėl psilinksminimo.

Merkinės vidurinės mokyklos sveikinimai

GERBIAMAS RAŠYTOJAU,

Visų pirma leiskite Jus viso Merkinės vidurinės mokyklos mokytojų kolektyvo vardu pasveikinti Naujųjų Metų progą ir palinkėti Jums daug laimės ir kūrybinių laimėjimų 1963 metais. Mes labai dėkingi už siunčiamą laikraštį "Laisvė", kurį su įdomumu skaitome, kuri mus supažindina su Amerikos lietuvių gyvenimu. Todėl norime palinkėti sėkmės visam redakcijos kolektyvui jo tolimesniame darbe, reikalaujantiame daug kūrybinių jėgų ir pasiaukojimo.

Nors, palyginus, praėjo neilgas laiko tarpas nuo Jūsų apsilankymo Merkinėje, tačiau čia jau yra naujų pokyčių.

Mūsų Merkinė diena iš dienos auga, grožėja ir plečiasi. Čia atsirado naujų mūrinių pastatų, atidarytas vaikų darželis, statoma didžiulė mokykla-internatas, kurioje mokysis 350 mokinių. Be abejo, senoji Dainavos krašto sostinė neužilgo užgrydys karo padarytas žaizdas ir bus puiki kultūros židinių, nuolat lankomu įvairių turistų. Be to, sujungus kanalą Dnieprą su Nemunu, Merkinė taps uostu, čia atsiras pramonės įmonės.

Toliau savo darbą tęsia mokyklos kraštotyrininkai. Jie nemažai sukaupė medžiagos apie hitlerininkų piktadarybes, apie pokario klasių kovą Merkinės apylinkėse. Vis naujais eksponatais, kraštotyrine medžiaga pasipildo mokyklos muziejėlis.

Dirba ir mokyklos literatai. Jie toliau leidžia almanachą "Mintis", domisi poezija, literatūra.

Šia proga siunčiame ir Jums keletą mūsų mokyklos literatų eilėraščių.

Leiskite dar kartą palinkėti Jums sėkmės kūryboje ir asmeniniame gyvenime.

Mokyklos Direktorius

Merkinė, 1962. XII. 11.

(Laiškas buvo rašytas R. Mizarai. — Red.)

MERKINĖS PILIAKALNIS

Ten, kur Nemuno mėlina juosta, Ten, kur vandenys plukdo Merkys, Ten stovėjo legendom apjuosta Aukštam kalne Merkinės pils.

Daugel priešų ją puolė ir griovė, Daugel krito berniukai garšiu, Bet stovėjo jiniai kaip tvirtovė Ir nebojo kryžiuočių aršiu.

Daug jau amžių praslinko, praėjo, Daug vandens jau nuplukdė Merkys Tik tas kalnas nugairintas vėjo, Tik piliakalnis stovi dar vis.

Tik dar Stangė vis šiokečia putota, Neša vandenį žilas Merkys, Tik legendom, sakmėm apdainuotas Stovi kalnas, kur buvo pils.

J. Krinickas, VIII-kl. mokinys

Oi, kodėl tu liūdi Rudenėlio naktim? Pasakyk, ar myli Šiom svajingom akim?

Prisimink ten toli Verpetus Nemune — Saugo sieną karys, Jis pilka miline...

Neliūdėk, jis sugrįs. Tau kažko neramu? Ir saulutė nuvis Ties juodu arimu.

Oi, kodėl tu liūdi Rudenėlio naktim? Pasakyk, ar myli Šiom svajingom akim?

Ona Galčiūtė, XI kl. mokinė

ETIUDAI

Vakaro prieblandoj melsvai nusidazė sekundės. O nuo radijo bokštų būriai žodžių ir pulkai melodijų ritas. Gatvės penklinėse žingsnių sutartinės dar nenutyla...

Bėkite čia, žiburėti langai, — Aš jums pagrosiu fugą rūkstančiais fabrikų kaminiais ir dundančiais tiltų būgnais.

Pavasario šokį šoka vagos. Pavasario autoportretai kiekviename rasos lašely. O mano jaunystė krykščia žiedadulkių miglose. Ir persokdama per saulėlydžius bėga tolyn.

Šimtais lūpų prabilo gatvė, Žvilgsniu barikados aikštėse žodžių sriautos susimaišė su ryto miglomis: Sutirpo tarpuvartėse, limpa prie grindinio ir namų sienų. Gatvė sklidina rytmečio... Laikrodžiai taško sekundžių puslus. Ir daugybė pulsų apspito saulės nutviekstus laikrodžius.

R. Jotvingis

Kapsuko rajono Černiachovskio vardo kolūkyje panaikintas mokestis už elektrą. Nuotraukoje: Kolūkio elektramonteris J. Bajoras, melžėjos A. Vilkelienės bute nuima elektros skaitliuką.

JUDAIZMAS REAKCIJOS TARNYBOJE

Judaizmas — žydų religija, kaip ir kitos religijos, per savo gyvavimo istoriją keitėsi kartu su žmonių gyvenimu. Tačiau ji sugebėjo išsaugoti pačius tamsiausius atsilikimo bruožus ir likti ištikimu tarnu išnaudotojų klasių rankose. Ne paisant naujų formų ieškojimo, nuo biblijos judaizmo iki šio amžiaus modernaus judaizmo žydų religija iš esmės liko antimo ksilinė. Kapitalistinėse šalyse, ypač Jungt. Amerikos Valstijose, judaizmas ir dabar yra buržuazijos pagrindinis įrankis dvasiškai pavergti žydų liaudies masėms. Judaizmas — reakcinga religija, o ja remiasi daugelis ir kitų religijų. Krikščionybė labai aukštai vertina judaizmo mokymą apie paklusnumą, apie valstybinę santvarką kaip dievo duotą ir t. t. Kaip svarbu buvo kovoti prieš judaizmą, rodo tas faktas, kad marksizmo klasikais Marksas ir Engelsas skyrė šiam klausimui didelę reikšmę. Jų moksliniai darbai, kaip Markso "Į žydų klausimą" ir Markso ir Engeldo "Šventoji šeima", moksliskai įrodė judaizminės religijos klasinį pobūdį.

Patyrimai iš gyvenimo

Kaip judaizmas sukausto žmogų, neduoda jam laisvai galvoti, padaro jį aklu religinių dogmų vykdytoju, gali paliudyti kiekvienas, anksčiau tikėjęs ir nustojęs tikėti. Aš taip pat jaunystėje buvau giliai tikintis, mokiausi religinėje mokykloje (iesyve) ir žinojau, kad samprotauti griežtai draudžiama, nes "dievo mintys ir keliai mums nežinomi," o kiekvienas mėginimas savarankiškai aiškinti religines dogmas — nuodėmė.

Bet mokslo laimėjimai veikia religingų žmonių samone, verčia juos mąstyti ir kritiškai vertinti religines dogmas. Žmonių religingumas visur nyksta. Religininkai ieško būdų šiam procesui sulaukyti. Todėl ir žydų religijoj atsirado nauja srovė, vadinamasis modernus judaizmas, kuris stengiasi visai įrodyti žydų religijos pažangumą, ypač jos humanizmą, ieško jai mokslinio pagrindo. Nekalbėdami apie šios srovės vystymosi istoriją, jos įvairias pakraipas, paliesime tik kelėtą klausimų, kurie šiuo metu yra aktualūs.

Humanizmo klausimas

Žydų religijos apologistai savo pamoksluose dažnai nurodo, kad žydų religija remiasi humanizmu, artimo meile. Tam patvirtinti jie pateikia pavyzdį, kad dar vergovinėje santvarkoje nė viena religija taip humaniškai nesielgusi su vergais, kaip žydų. Šis tvirtinimas yra melagingas. Iš tikrųjų, biblijoj randame tokį posakį: "Jei tu pirksi vergą-žydą, tegul jis dirba tau šešerius metus, o septintus — tegu išeina į laisvę." Pirmiausia, šis vadinamas humanizmas buvo taikomas tik žydų tautybės vergams ir tik popieriuje. Toj pačioj biblijoj yra paaiškinimas: jei vergas turi žmoną ir vaikus, tai, vergui išeinant, jo žmona ir vaikai pasilieka pono nuosavybe. Ką daryti, jei vergas myli savo šeimą, nenori su ja skirtis? Šiam atvejui religija surasdavo išeitį: noras likti su šeima yra tolygus sutikimui tapti to šeimininko amžinu vergu.

Vergavaldžių žiaurumas

Žydų vergavaldžiai žiauriai elgėsi su savo vergais, ne švelniau, negu kitų tautybių. Vergai turėdavo pripažinti judaizmo religiją, jų nelaikė žmonėmis. Žydų religiniuose raštuose smulkiai suminėtos priemonės vergams kankinti. Žydų religijos mokymas apie valstybę ir teisę nuo pradžios iki galo išreiškia išnaudotojų klasių interesus. Aukščiausia valstybės forma yra absoliuti monarchija — teigė žydų religija carizmo laikais. Carizmas dažnai panaudodavo žydų religiją prieš revoliucinį judėjimą žydų darbo masių tarpe. Antroje XIX a. pusėje caro vyriausybė suteikė teisę rabinams kontroliuoti žydų literatūrą, nustatyti jos tinkamumą ir apvalyti nuo veikalų, kenksmingų caro vyriausybei bei religijai. Žydų religijos tarnai buvo panaudojami prieš revoliucinius nusiteikusių žydų darbininkus. Pavyzdžiui, 1903 m. Rusijos rabinų suvažiavimo Kaune svarbiausias tikslas buvo organizuoti kovą prieš žydų darbo masių dalyvavimą revoliuciniame judėjime. Suvažiavimo dalyvių kalbos ir paskelbti atsisaukimai buvo persunkti neapykanta revoliucijai. 1905-1907 m. rabinai steigė fanatikų gaudijas, kurių tikslas buvo fiziškai susidoroti su revoliucinių žydų jaunimu. Daugelis iš tų fanatikų buvo aktyvūs caro ochrankos bendradarbiai.

Kaip Smetonos pastumdėliai

Panašiai elgėsi žydų klerikalai ir buržuazinėje Lietuvoje. Jie vieni iš pirmųjų laimino 1926 m. gruodžio 17 d. raštininį perversmą. Kai 1928 m. Panevėžyje žvalgyba areštavo nemažą žmonių už dalyvavimą revoliuciniame judėjime, Panevėžio rabinas, sakydamas pamokslą, aiškino tikintiesiems, kad negalima reikšti užuojautą suimtųjų artimiesiems, nes jie padarė baisų nusikaltimą, kurį išpirkti galinti tik mirtis. Kai 1930 m. budelis Smetona keliavo per Lietuvą, Anykščių rabinas sveikinimo kalboje pareiškė, kad žydų tautybės vadovai pilnai patenkinti tuometine santvarka, ją palaiko ir visomis jėgomis kovos prieš "kramolą" žydų visuomenės tarpe.

Pažiūra į moteris

Apie vadinamąjį žydų religijos humanizmą byloja jos pažiūra į moteris. Nė vienoj religijoj, išskyrus koraną, taip nežeminama moteris, kaip žydų religijoj. Krikščionybė taip pat moko moterį būti paklusnia vyru, laikyti jį šeimos galva, bet atsistoti prieš dievą melstis ji turi teisę kartu su vyru. Žydų sinagogoj moterys neturi teisės būti kartu su vyrais — joms yra išskirtas antras aukštas. Tikintis žydas kiekvieną dieną meldžiasi: "Dėkoju tau, viešpatie, pasaulio valdove, kad mane nesutvėrei moterimi." Žydų religija, kuri ilgus metus turėjo monopoliją vedybų ir skyrybų srityse, nustatė, kad teisę skirtis turi vyrai, o ne moteris. Žydų religijos nusistatymas moterų atžvilgiu buvo daugelio šeimų tragedijų priežastimi. Jei šeimoje nebūdavo vaiku, tai vyras pagyvenęs 10 metų su žmona, turėdavo su ja išsiskirti. Jei berniukams buvo privaloma duoti

tam tikrą mokslą, tegu ir religinį, tai mergaitėms tas nebuvo privaloma.

Žydų religija yra žydiškojo buržuazinio nacionalizmo pagrindas. Didžiųjų švenčių metu tikintis žydas kreipiasi į dievą tokiais žodžiais: "Tu, viešpatie, išskyrėi mus iš kitų tautų, tu mus pamilai, išaukštinau mūsų kalbą, aukščiau visų kitų kalbų." Žydų religijos apaštalai per daugelį amžių išnaudojo mitą apie tai, esą dievas žydų tautą pasirinko iš visų kitų tautų. Rabinai įtikinėdavo žydų darbo žmones, kad visi istoriniai įvykiai yra dievo skirti, todėl pasipriešinimas — beviltiškas, ir belieka viena: kentėti ir laukti. Ko laukti? Ir čia žydų religija duoda atsakymą. Žydų tauta gyvuoja tam, kad įvykdytų didelę misiją ir paimtų visą pasaulį, koks didis yra žydų religijos mokslas, todėl dievas išaukštas žydų tautą nuo visų nelaimių. Šis prasimanymas buvo žydų buržuazijos naudojamas įrodyti, kad tarp žydų negali būti klasių kovos. Ši teorija tapo žydų buržuazinių nacionalistų sionistų politikos kertiniu akmeniu.

Sionizmo atsiradimas

Kai atsirado sionizmas, žydų dvasininkija iš pradžių išsigando. Ji pabūgo, kad šis judėjimas gali tapti konkurentu religijai. Bet greitai įsitikino, kad sionizmas ne konkuruoja su religija, bet, atvirkščiai, — ją remiasi. Tokių būdų susidarė šventa sionistų ir žydų klerikalų sąjunga, kuri gyvuoja iki šiol. Sionistai tvirtina darbo žmonėms, kad visi žydai draugai ir nieko bendro neturi su kitų tautų žmonėmis. Žydų klerikalai ateina jiems į pagalbą, tvirtindami, kad žydų tauta yra dievo išrinkta ir todėl jos kova negali būti jungiama su kitų tautų kovomis. Antrasis pasaulinis karas sudavė šiai teorijai didelį smūgį. Dievas leido Hitleriui išžudyti savo išrinktos tautos šešius milijonus žmonių. Bet buržuaziniai nacionalistai ir dabar neatsisakė savo teorijos, nors daugelis iš jų nemėgsta apie tai garsiai šnekti, nes šios teorijos moralė dažnai sutampa su Hitlerio rasistine moralė.

Senasis namas

Aš esu pro tą langą žiūrėjęs
Prieš penkiolika metų. Esu
Jautęs šaltį, darganą, vėjus
Ir sunkumą žiemos debesų.

Meldėsi dievui aplink ir derėjos
Su savim ir su juo, ir kitais.
Tik dvi akys pro langą gerėjos
Obelaitėje ir bokštais aukštai.

Valgė svetimą kąsni ir springo,
Keikė gailestį rankų dosnių.
Stengė vis tik nebūti jausmingu,
Ir vis darėsi jausmingesniu...

Pro tarpuvartę matėsi sodai,
Skardžiai, upėn po grumstą lekią,
Balto šerkšno lediniai akuotai
Obelaitėje arba lange...

Ir baugu buvo ten tarsi nišoj,
Lyg voratinklyje paspėtam.
Niekas, nieks tarp savęs nesirišo
Nei dainoj, nei gyvenime tam,

Kur klūpojo, ir tyliai derėjos
Su savim, su dievu, su visais.
O už sienos kas vakarą riejos
Ir dainavo pragertais balsais.

Žvilgsniais glostė padrėkusias sienas
Ir kalbėjo trumpai ir grubiai.
Rankom plaukė išvyniusias venas
Lyg žemėlapiuose žemupiai.

Grūmės žygdarbiai, dainos ir traumos
Kiekvienoj nukamutoj širdy.
O gyvenimas buvo toks jaunas
Nemiegojotį gegužės naktį...

O naivus-tijų metų skaitume
Ir niūri, atkari praeitė!
Kaip į laimę ir šviesą mus stūmė
Kiekviena šito namo kertė...

Senas namas.
Nėra čia jau baro
Su tarpuvartės dvoku gaiziū.
Ne vien žmogų gyvenimas daro
Tokių paprastu, tokiu gražiū.

Alfonsas Maldonis

delį smūgį. Dievas leido Hitleriui išžudyti savo išrinktos tautos šešius milijonus žmonių. Bet buržuaziniai nacionalistai ir dabar neatsisakė savo teorijos, nors daugelis iš jų nemėgsta apie tai garsiai šnekti, nes šios teorijos moralė dažnai sutampa su Hitlerio rasistine moralė.

Judaizmas Izraelyje

Judaizmas Izraelyje yra valstybinė religija. Jis tapo valdančiųjų sluoksnių viešpatavimu kultūroje. Toje valstybėje mokykla ir religija yra neatskiriama. Ten veikia visi biblijos talmudistiniai įstatymai. Kaip praktiškai žydų buržuaziniai nacionalistai šioje valstybėje pritaiko teiginį apie žydų tautos pranašumą? (Tąsa 6-tam pusl.)

Kodėl auksas yra brangus?

Aukso metalas yra švarus, niekad nerūdija, negenda, tai iš jo ir pagaminami daiktai gražūs ir ilgalaikiai. Brangus jis todėl, kad jo pasaulyje yra nedaug. Jo brangumą nusako tas žmonių laikas, kuris buvo su-eikvotas aukso suradimui. Jeigu aukso būtų tiek daug, kaip geležies, tai jis būtų tik tiek vertas, kaip geležis. Kadangi auksas yra brangus, tai jis ir buvo padarytas pinigų vertės gairė. Bet dabar jis vartojamas tik užsienio prekyboje, o namie pinigai nėra aukso vertę paremti.

Šios viešnagės Lietuvoje metu manau parinkti daugiau šandieninės lietuvių literatūros kūrinių vertinams, kuriais vis labiau domisi kaimyninės Lenkijos skaitytojas.

E. Mieželaičio eilėraščių rinkinys bulgarų kalba

Kasmet didėja tarybinių rašytojų kūrinių vertimai į broliškų tautų, liaudies demokratijos šalių ir užsienio kalbas.

Mus pasiekė žinia, kad

Žinios iš Lietuvos

MŪSŲ LITERATŪROS BICILIUI

Nebe pirmą kartą Tarybų Lietuvoje vieši lietuvių draugijos Lenkijoje Varšuvos skyriaus vicepirmininkė Anastazija Stoberska.

Ši kartą viešnia Vilniuje svečiavosi apie dvi savaites. Ji susitiko su respublikos kultūros ir visuomenės veikėjais, tarėsi kultūrinio bendradarbiavimo klausimais.

Anastazija Stoberska ir jos vyras Zigmas Stoberskis yra žinomi lietuvių grožinės literatūros vertėjai ir lenkų kalbą. Anastazija Stoberska ir lenkų kalbą yra išvertusi K. Binkio "Generalinė repetitacija", J. Grušo "Vestuvių sukaktį", K. Sajos "Palangos liūtą" ir dar nemažai mūsų dramaturgų pjesių.

—Šiuo metu, — pasakoja viešnia, —mano vyras kartu su lenkų poetu Arnoldu Sluckiu į lenkų kalbą baigia versti Lenininės premijos laureato E. Mieželaičio eilėraščių rinkinį "Žmogus".

Kartu su vyru paruošėme spaudai Alf. Bieliausko "Rožės žydį raudonai" ir J. Ragauskos knygą "Ite, Misa est".

Sekanciais metais Lietuvoje ir Lenkijoje bus pažymima 1863 metų sukilimo šimtosios metinės. Šia proga Varšuvos leidklaivai teiksim V. Mykoliaičio -Putino romano "Sukileliai" vertimą.

Šios viešnagės Lietuvoje metu manau parinkti daugiau šandieninės lietuvių literatūros kūrinių vertinams, kuriais vis labiau domisi kaimyninės Lenkijos skaitytojas.

E. Mieželaičio eilėraščių rinkinys bulgarų kalba

Kasmet didėja tarybinių rašytojų kūrinių vertimai į broliškų tautų, liaudies demokratijos šalių ir užsienio kalbas.

Mus pasiekė žinia, kad

Lapkritis

Jau atvėso, atšalo.
Jau žolė palenktą ligi žemės.
Ir jautiesi prie stalo
Tarsi būtų gavęs benamis.

Vėl rytai bus šarmoti,
Bus kiekvienas vakaras giedras.
Jau nereikia žemės matuoti
Žingsniais ir kilometrais.

Neužstoja jos uosiai šakoti,
Nors plika toluma nebespindi.
Ir nėra ko joje beieškoti,
Ką kvėpinti ir skinti.

Ir aiškus tarsi žodis,
Paskutinįkart pasakytas,
Šitas gruodis išgiedrintas plotis,
Šitas šaltas blaivinantis rytas.

Būkit geros, apimusios mintys,
Būkit geros, naktys darbingos,
Širdys, galinėjos degti, kankintis
Ir būti laimingos.

Jus dar kartą pasveikins,
Baltumu visa šlaitą užgožęs,
Pakartotas, bet jau trumpalaikis
Pražydytųjų grožis...

Alf. Maldonis

Šviesa

Epocha priprato prie himnų,
Prie odžių priprato širdis,
Ir nemigo valandos gimdo
Tiktai šviesiaplaukes mintis.

Mums tinka trimatai ir būgnai,
Mums viskas, kas aišku, grubu.
Ir paprotis gert ligi dugno,
Ir noras blaiviu visad būt.

Ir žodžiai mūs primena šviesą
Kurio reikia daug, bet vienos.
Tą teisę į tylą ir tiesą,
Kuri pusę amžiaus kainuos.

Alfonsas Maldonis

"Bulgarų rašytojo" leidykla išleido Tarybų Lietuvos poeto, Lenininės premijos laureato Eduardo Mieželaičio eilėraščių rinkinį bulgarų kalba.

Minėta leidykla išleido taip pat ir Margaritos Aliger eilėraščių rinkinį.

"T."

"Vėjelis" ir "Bitutė" — Poznanėje

Liaudies ūkio tarybos ryšių su užsieniu skyrius gavo užsakymą paruošti eksponatus ateinančių metų tarptautinei mugei Poznanėje. Ši stambi mugė kasmet sutraukia vis daugiau įvairių užsienio šalių firmų.

Į Poznanę numatoma pasiųsti naujus Šiaulių gamyklos dviračius "Birutė" ir "Vėjelis", volframo vielų tempimo stakles, taip pat įvairias metalų pjaustančias stakles.

Mūsų respublikos pramonės tarptautinėse mugėse atstovaujama vis plačiau. Daugiau kaip dešimtį šalių apkeliavo šiemet mūsų "Gintaras" ir "Neringa", dviračiai, staklės, skaitikliai, suvirinimo įrenginiai. Lietuviškoji produkcija šiemet buvo eksponuota Leipcige, Vienoje, Plovdive, Brno, Kabule, Adis-Ababoje, Lagoze, Damaske, Izmiire ir kitur.

"Vakarinės naujienos"

1963 METŲ SĄSKAITA

Kalvarija. — "Pagamin-ta 20 tonų sviesto virš me-tinio plano," — raportavo sauso pieno gamyklos svies-to gamybos cecho kolektyvas, vadovaujamas jauno specialisto J. Pranckevičiaus.

Jau dešimt dienų cechą dirba 1963 metų sąskaita. Ši darbo pergalė buvo pasiek-ta lenktyniaujanč Spalio garbei. Ir po švenčių, pa-brolišku tautų, liaudies de-mokratijos šalių ir užsienio kalbas.

Mus pasiekė žinia, kad

KŪRYBINIS VAKARAS

VILNIUS, lapkr. 13 d.—Gausus muzikos mėgėjų būrys vakar užpildė V. Kap-suko vardo universiteto ak-tų salę. Čia įvyko Lietuvos TSR nusipelnusio artisto Valentino Adamkevičiaus kūrybinis vakaras.

Įdomi ir turininga buvo vakaro programa. Visų mė-giamas solistas atliko lietu-vių kompozitorių Šimkaus, Klovos, Kairiūkščio, užsie-nio klasikų — Verdžio, Pu-činio kūrinius.

J. Adomaitis

TŪKSTANČIAI TONŲ METALO LAUŽO

VILNIUS, lapkr. 13 d. —Suvesti rezultatai L.L.K.J.S CK organizuoto dešimtiesie-nio metalo laužo rinkti. Res-publikos moksleiviai, stu-dentai, darbininkai su-rinko ir pristatė valstybei 5 tūkstančius tonų metalo lau-žo.

Daugiausia laužo surinko Ukmergės ir Varėnos raju-nų jaunimas.

A. Pikelis

"ŠVENTOSIOS VIETOS"

VILNIUS, lapkr. 13 d.—Filmavimo darbai baigti. Lietuvos kino studijos re-žisierių Arūnų Žebriūną da-bar galima surasti monta-žinėje. Apie ką pasakos naujasis jo filmas?

Jau pats pavadinimas

"Šventosios vietos," nors jis kol kas ir sąlyginis, apibū-dina turinį.

— Filmas bus dokumen-tinis, — papasakojo režise-rius. — Ne paslaptis, kad dar yra žmonių, kurie dar tiki į dievą, keliais vaikšto "šventomis vieto-mis." Mes norime pasaky-ti jiems: "Atsistokit. Pa-keikit galvas. Apsidairy-Kit..." Mes norime padėti jiems atsikratyti religinių prietarų.

G. Gerulaitis

ELEKTRIFIKUOTAS 61 KOLŪKIS

PANEVŽYS.—Vyr. dar-bų vykdytojas V. Januševičius pranešė statybos-mon-tavimo darbų valdybos pla-navimo skyriaus viršinin-kui V. Venclovui:

—Balgėme elektrifikuoti Kelmės rajono Černiachovs-kio vardo kolūkį...

—Mūsų 61-asis, — pasakė V. Venclovas.

Tiek kolūkių šiais metais jau elektrifikavo Panevėžio statybos - montavimo darbų valdybos elektrikai. Jie ne tik atvedė elektrą į fermas, dirbtuves, gyvenamus namus, bet sumontavo, elek-trifikuotose žemės ūkio ar-telėse apie 700 elektros va-riklų. Iki metų pabaigos valdybos darbininkai elek-trifikuos dar apie 20 kol-ūkių.

D. Bugienis

Kolūkių scenoje—10 pjesių

ANYKŠČIAI. — "Lenino keliu" kolūkių kultūros na-mų scenoje šiemet pasirodė Vilniaus, Panevėžio, Klaipė-dos teatrų kolektyvai. Kol-ūkiečiai matė dešimt pro-fesionalinių ir liaudies teatrų spektaklių.

Į savo naujus kultūros na-mus žemdirbiai pakvietė respublikinį Sveikatos ap-saugos ministerijos dainų ir šokių ansamblį, Valstybinės filharmonijos solistus, Aka-deminio dramos teatro ar-tistus. Neseniai į kultūros namus susirinko jaunieji žiūrovai. Gastrolių buvo at-vykęs Kauno lėlių teatras. Didelį pasisekimą turi kolū-kių dūdų orkestras, kaimo kapela. (ELTA)

ŽODINIS ATEISTŲ BLOKNOTAS

ŠIAULIAI. — Miesto ma-sinės bibliotekos Nr. 1 dar-buotojai didelį dėmesį ski-ria ateistiniam skaitytojų auklėjimui. Bibliotekoje ir skaitykloje įrengti ateisti-nės literatūros stendai. Daž-nai ruošiami klausimų-atsa-kymų vakarai, disputai, skaitytojų konferencijos.

Bibliotekininkai sumanė naują ateistinės propagan-dos formą — ėmė leisti žo-dinį ateistų bloknotą. Jo pa-siūkalyti ryšių kontoros klube susirinko daugiau kaip 200 skaitytojų. Parti-jos miesto komiteto lektori-us-konsultantas J. Saka-lauskas papasakojo apie tai, ką svarsto Vatikane vyks-tantis Romos katalikų baž-nyčios susirinkimas. Dide-lis pasisekimo susilaukė in-scenuota bibliografinė ap-žvalga "Literatūra kovojė prieš religiją ir prietarus." Prieš susirinkusiųjų akis atgijo žinomi personažai iš lietuvių literatūros klasikų veikalų.

Ateltyje toks ateistų blok-notas bus ruošiamas kas-ketvirtį. Ir ne tik mieste, bet ir aplinkiniuose kolū-kiuose, kaimo mokyklose. Kaunas, ELTA

PHILADELPHIA, PA.

Senus metus baigiamo, pergryvendami daug balingų dienų nuoklino karo pasikartojimo. Sveikas protas, valstybių laikinas susitarimas karo pavojų pašalino. Tėvai ir visa žmonių linksniau sulaukė 1963 metų su tuo pačiu ištikimumu, kad bus išvengta karo.

Mūsų progresyvių lietuvių judėjimas praėjusiais metais pagyvėjo. Apylinkėje parengimai buvo pasėkmingi. LLD kuopos nariais paauogo. LLD 6-ta apskritis 10 narių skaitlingesnė, negu buvo 1961 metais. Slipniau su LDS, nes jo veikėjai pasyvūs, sakdami, kad Centras turtingas, tai jų dalykas, kuopom pinigų nereikia. Apskritįje mirė penki LLD nariai,

Taip, mūsų veikėjai senyvo amžiaus, parengimų lankytojai taip pat, bet atsilanko ir jaunu. Jaunesnėse dienose buvo keli klubai, nariais ir turtu skaitlingi, bet gyvenimas verčia du likusius klubus suvienyti. Abu klubai turi nuosavus namus, jų palaikymas nelengvas.

1962 metais Tarybų Lietuva pranešė Philadelphiaje lietuviams, kad mūsų mieste gyvena baisūnas Antanas Impulevičius, su reikalavimu grąžinti praskaltėlių į Lietuvą. Sakoma, Izraelio vyriausybė irgi reikalauja Impulevičiaus už žydų masinį žudymą.

Kokie bus 1963 metai, tai ateitis nusakys.

Tad leiskite pasveikinti progresyvius lietuvius, parengimų lankytojus, "Laisvės" skaitytojus, LLD ir LDS kuopų narius su 1963 metais. Padarykime pasižadėjimą stiprinti veikimą Philadelphiaje. Padidinkime kuopas narių skaičiumi.

Gaila mirusio Vinco Zilinsko. Zilinskus pažinau per daugelį metų kaip parengimų, susirinkimų ir konferencijų lankytojus. Velionis gyvendamas Kearny-Harrison, N. J., buvo nuosirdus kolonijos veikėjas, "Laisvės" ir "Vilnies" korespondentas, tykaus būdo, pavestą darbą nuosirdžiai atlikdavo. Prisimenu jiems surengtą išleistuvių pokylį ir linkėjimus būti veikliam ir Pensylvanijos valstijoje. Draugas Zilinskas tuo ir buvo. Plymoutho apylinkė pagyvėjo, parengimai įvyko, spauda gavo paramos.

Bet automobilio nelaimė, draugų sužeidimas, sunkus pergyvenimo momentas paveikė jo sveikatą. Praėjusią vasarą draugai Zilinskai su Zambusevičiais dalyvavo mūsų parengime.

Wilkes - Barre-Scranton veikėjai, neapleiskite parengimų. Užuoja draugai Zilinskai su Zambusevičiais dalyvavo mūsų parengime.

Transporto unija pasiryžus suorganizuoti Abington Township mokyklų darbininkus. Unijos organizat. A. J. Kaelin sako, kad

yra daug nusiskundimų, kurie turi būti išrišti. Kaelin prašo kompanijos ir National Relations Tarybos nuskirti dieną balsavimui.

Tymsterių 107 lokalo valdybos rinkimus laimėjo Cohen prieš Betterment opozicijos kandidatą Edward P. McCormick trimis balsais prieš vieną. Cohen gavo 6,000, McCormick 1,600. Tai antras laimėjimas prieš opoziciją, pirmas buvo pasilikti tymsterių unijoj, antras—lokalio rinkimai.

Teisėjas Hoffman sako, kad jaunuolių prasikaltimai didėja. 17-kos metų jaunuolis už 89 prasikaltimus nubaustas ketveriems metams į pataisos namus, sulaukęs 21 metų bus paleistas, gali pakartoti praeities prasikaltimus. Teisėjas sako, sunku jaunuolių prasikaltimus sumažinti.

Virš dviejų tūkstančių Leeds & Northrup kompanijos darbininkų po 10 dienų streiko gavo algų pakėlimą. Tai pirmas šios kompanijos įmonėje streikas bėgyje 63 metų. Valandos mokestys bus nuo \$1.84 iki \$3.43. Darbininkai turi nepriklausomą uniją, tik vienos dirbtuvės.

Tymsterių lokalas 107 laimėjo Gulf Oil kompanijos rinkimus priežiūroje National Relations tarybos.

Pas daktarą Alphonso kabinete buvo 18 sergančių. Į kabinetą įėjo trys su revolveriu ir pareikalavo ne tik daktaro, bet ir sergančių atiduoti pinigus. Iš daktaro paėmė \$300, iš sergančių \$200, ir pasišalino.

William Gramigna, čėvėryk Freeman kompanijos išvežiotas, užbaigęs dienos darbą parvyko į namus. Nakties laikui automobilį paliko kieme. Rytė rado 250 čėvėrykų pavogtus. bet buvo visi kairiajai koliai, nes dešinei buvo palikęs dirbtuvėje.

Pilietis

Cleveland, Ohio

Serga

Susirgo O. Petrulienė ir išvežta į Huron Rd. ligoninę. Kol kas ją lankyti gali tik šeimos nariai. Serga kūno užtūpimu.

Gruodžio 12 d. buvo padaryta operacija P. ir O. Willimū dukrai. Willimū yra labai susirūpinę dukros sveikata. Linkiu ligonėms greitai ir pilnai pasveikti.

Mirė

Sulaukus 72 metų amžiaus, gruodžio 12 d. mirė Morta Gausulienė. Palaidota gruodžio 17 d.

Paliko liūdesyje dvi dukteris, sūnų ir 7 anūkus. Buvo laisvų pažiūrų. Per daugelį metų skaitė "Laisvę" ir "Vilni", prigulėjo prie LLD 22 kuopos ir Moterų klubo.

Išėkis, brangi drauge, amžinai. Giminėms reiškiu užuoja.

A. S.

HONOLULU.—Kol JAV atominės jėgos "Savannah" laivas atplaukė iš Los Angeles, tai du kartus jo varikliai buvo sustoję.

Roma. —Popiežiaus sveikata gerėja.

Brockton, Mass.

Parengimas

Lietuvių Tautiško Namų draugovė rengia banketą pasitikimui 1963-ųjų metų Parengimas įvyks viršutinėje svetainėje, 668 N. Main St., Montellojė, gruodžio 31 d. Pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga \$3. Bus skani vakarienė, gėrimo ir gera muzika.

Kurie dar neatsinaujino "Laisvę", tai prašau padaryti tuojau. Gerai būtų, kad tą padarytumėt prieš Naujuosius metus parengime.

Jau trečią kartą peržiūrėjau gautus laiškus ir atvirukus su užuoja laike mano ligos. Kaip smagu, kad tiek draugų ir draugių išreiškė man linkėjimus. Dar kartą tariau visiems ir visoms didelį aciu! Mano sveikata taisosi.

Iš spaudos matėme, kiek daug mūsų draugų ir draugių mirė 1962 m. Reiškiu užuoja jų artimiems, giminėms, draugams ir draugams!

Mass. valstijos viršininkai šiemet uždraudė rėdyti kalėdines eglaites aukštesnio mokslo mokyklose ir viešose sueigose, nes nuo jų kyla gaisrų. Prieš tą patvarkymą protestavo tikinčiųjų vadai.

Jau atėjo "Vilnies" kalendorius 1963 metams. Daug yra gerų raštų, gražus viršelės. Kreipkitės pas mane ir gausite.

George Shimaitis

Miami, Fla.

Naujų Metų vakaras

Rengia Lietuvių Socialis Klubas, gruodžio 31 d., 7-tą valandą vakare, 2610 N.W. 119th St., Miami, Florida. Šis parengimas yra tuomi svarbus, kad Miami lietuvių lauks pirmą sykį Naujų Metų Lietuvių Socialio Klubu gražioje, naujoje salėje.

Užtikrinta, kad klubo darbščios gspadinės jau seniai susitarė pamylėti svečius specialiai paruoštu maistu, už labai mažą kainą. Programa susidės iš trumpų kalbų, muzikos, lietuviškų dainų ir šokių. Svečiai galės praleisti senus metus ir sulaukti Naujų metų.

Virš minėtas parengimas dar nebus oficialus naujos salės atidarymas, bet tik Naujų Metų sulaukimas. Malonėkite nepamiršti dienos ir laiko.

Kviečia rengimo komisija

Širdinga Padėka

Širdingai dėkoju visiems bičiuliams ir draugams, kurie lankė, asmeniškai bei laiškais, mano žmoną Kristiną Stanislovaitienę, jai esant mirties patalė ligoninėje; visiems, kurie, Kristinai mirus, pareiškė man ir mano sūnams užuoja gyvu žodžiu, telegramomis, laiškais bei per spaudą.

Jūsų geros širdies niekad nepamiršime!

Dr. J. S. Štaneslow

Waterbury, Conn.

PATERSON, N. J.

Pastabos apie Patersono, N. J., ir jo apylinkės mirusius, sergančius ir dar siuo tarpurimtai nesiskundžiančius sveikatos reikalais "Laisvės" skaitytojus.

Rodosi, dar 1961 metais mirė senas "Laisvės" skaitytojas virš 70 metų sulaukęs V. Daugirdas. Su V. Daugirdu buvo ta blogybė, kad jis nuo jaunų dienų pradėjo per daug vartoti svaiginančius gėrimus. Nors jis ir buvo tvirto subudavojimo vyras, bet ilgai, vartojant svaigalus be saiko, pakirto kad ir drūtą sveikatą. Tačiau dvainiai nei tie nuodai jo nepalaužė. Iki pat mirties jis pasiliko ištikimas darbininkų klasės sūnus. Skaitė ir finansiniai rėmė darbininkų spaudą. Jo gyvenimo draugė nors nebuvo laisvų minčių moteriškė, tačiau buvo ne fanatikė, todėl nebuvo priešinga, kad jis eina koją kojon su progresyviu judėjimu.

Virš 80 metų sulaukęs mirė nuo vėžio ligos P. Sakat (Sakatauskas), darbininkiško judėjimo rėmėjas ir "Laisvės" skaitytojas. Paliko gyvenimo draugę su pakirsta sveikata, ir šiomis dienomis ji turėjo širdies ataką. Ar pajėgs atlaikyti šį širdies smūgį, tai tik ateitis parodys.

J. Matačiūnas 1962 m. turėjo sunkią operaciją. Pagijęs po operacijos nuėjo dirbti, ir darbe jį ištiko skaudi nelaimė, nes mašina nukirto vieną rankos pirštą. Pirštas jau apgijo, ir jis vėl nuėjo dirbti.

J. Matačiūnas savo laiku buvo uolus darbininkiško judėjimo dalyvis. Nors jis dabar yra pasyvus veikime, tačiau tebeskaito progresyvią spaudą ir ją remia pagal savo išgalę. Jo žmona turi kojų reumatą, tad ir ji negali pasigirti su sveikata.

F. Prapiestis dar kruta neblogai, bet jo širdis šlubuoja, todėl jis turi prisilaikyti visų sveikatingumo dėsnių. F. Prapiestis yra senas "Laisvės" skaitytojas. Jo žmona seniai mirusi.

R. Aučius nesenai buvo operuotas. Operacija buvo pasėkminga, ir po jos buvo pagijęs. Bet jį kamuoja dusulys. Ir šiomis dienomis jis turėjo aštrią dusulio ataką, tad skubiai išvežtas į ligoninę ir įdėtas į oksigeno būdą. Dabar klausimas, ar pavyks šią ataką nugalėti. R. Aučius yra "Vilnies" skaitytojas. Jo žmona dėl gyvenimo draugo sunkių ligų smarkiai sukręsta, labai

susinervinus, skundžiasi negalavimu.

F. Augustis šiomis dienomis pergyveno antrą operaciją. Šiuos žodžius rašant dar tebėra ligoninėje. Operacija atrodė pavykus, bet, kaip senyvo amžiaus žmogus, turės dar ilgai pasikamuoti, iki atgaus sveikatą. Jo žmona dėl jo ligų, dėl susirūpinimo, skundžiasi fiziškai negalavimu.

J. Strumila prieš virš metų laiko buvo operuotas. Operacija pavykus, bet jis turi kitų fizinių sutrikimų, todėl ir jis negali su sveikata pasigirti. Jo žmona jau kelint metai kamuoja kojų skausmai. Priežasties nežinau.

M. Švedas irgi turi fizinių sutrikimų, tačiau dar laikosi neblogai. Negirdė, kad jo žmona skųstų fizinius negalavimus.

J. Dulkis dar per daug nesiskundžia sveikatos sutrikimais, dar kruta neblogai, bet jo žmona turi reumatą, o ypatingai kojose reumatinį skausmą.

S. Aliukonis turi rimtą reumatą kojose ir be daktarų pagalbos negali apsieiti, bet šiaip dar stiprus vyras. Jo žmona turi vargo su akimis, tad ant vienos akies buvo operuota, tačiau pilno regėjimo neatgavo. Ji turi būti po gydytojo priežiūra.

J. Skarbalis irgi pergyveno dvi operacijas, tad nėra taip stiprus, kaip turėtų būti. Bet jo žmona dar gana vikri.

Aš pats turėjau keletą operacijų, lyg tas vabalas, įkliuvęs į voratinklį, negali išsikaupti iš tų ligų. Bet mano žmona dar gana vikri.

Stipriausi iš visų —tai F. Trainis ir K. Ragauskas. Nors ir jie nebejauniki, tačiau laikosi kaip seni ažuolai. Bet jų žmonos turi fizinių sutrikimų.

A. P. Malinauskas nors ir pergyveno dvi operacijas prieš porą metų, bet jos pavykusios, todėl šiuo laiku su sveikata dar neturi didelių bėdų.

Clifton, N. J.

P. Dennis kartais nusiiskundžia nesveikavimu, tačiau dar gana vikrus. Jo žmona irgi turi fizinių negalavimų, tačiau dar vikri moteriškė.

O. Kerševičienė (jos vyras mirė prieš keletą metų) nors jau gana pagyvenus moteriškė, bet dar pusėtinai vikri.

Hawthorne, N. J.

A. Dilis nors jau devintą barą varo (jo žmona mirė prieš keletą metų), bet dar gana gerai laikosi.

Ramsey, N. J.

M. Klimas — tai sveikatos pavyzdys, kaip geležinis ratas. Dirba sunkiai ir niekada nesiskundžia, kad jam sveikata nebetarnauja. Užklausk, kaip dar drūtas, su šypsniu, itikinančiai atsako: "Nėra kada sirgti, reikia dirbti."

Cia visi suminėti—"Laisvės" skaitytojai, išskiriant vieną kitą moterutę, eina jau aštuntą "kryželį."

Sezoninių švenčių proga sveikinu visus ir linkiu pasveikti ir dar ilgai ilgai pagyventi, mielieji mano draugai ir bičiuliai "Laisvės" skaitytojai.

Laikykimės tose pačiose gretose ir kovokime už pasaulinės taikos išlaikymą.

Lai kyla žmonijos gerbūvis, einant naujuoju keliu.

J. Bimba

San Francisco, Calif. — Daka. — Rytų Pakista-Sulaukęs 107-ųjų metų am- ne nuo choleros mirė 100 žiaus mirė John J. M. Lee. žmonių.

Sezono Sveikinimai

Sveikiname draugus ir gimines su Naujais 1963 metais, čia Amerikoje ir Lietuvoje. Linkime daug laimės ir geros sveikatos visiems.

Petras ir Katryna Juozapaičiai

Binghamton, N. Y.

ATHOL, MASS.

Sezono Sveikinimai

Sveikinu "Laisvės" vaju su naujais metais, ir visus "Laisvės" rėmėjus. Linkiu geriausios sėkmės.

Aloez Pakarklis

LINKSMŲ ir LAIMINGŲ

NAUJŲ METŲ

(1963)

visiems mūsų giminėms, pažįstamiems ir draugams.

JONAS ir ONA GALMINAI

23415 Ann Arbor Trail

Dearborn 6, Mich.

BRIDGEPORT, CONN.

Sezono Sveikinimai

Sveikiname laikraščio "Laisvės" personalą ir skaitytojus, linkėdami gražiai užbaigti šiuos metus, laimingai pradėti 1963 metus.

J. ir M. Strižauskai

SVARBIOUS INFORMACIJOS

SIUNTEJAMS DOVANŲ PUNDELIIŲ Į USSR

Man yra linksma pranešti savo klientams, kad po ilgų kalbų ir susitarimų su Vnesheposyltorg'u, man pavyko pagerinti ir palengvinti persiuntimą siuntinių.

Pradedant su sausio 1-a d., 1963 m., nauji muitai įeina galion, suteikiant mūsų klientams sekamus pasinaudojimus:

- Greitai ir akurata persiuntimą pakų todėl, kad greitas egzaminavimas pakų Sovietų Sąjungos muitinėse.
- Ekonomiškesnius ir praktiškesnius muitų mokesčius.

Šitie pakeitimai buvo galimi padaryti svarbiausia dėl naujų reguliacijų, daug skirtingų daiktų suimama į vieną klasifikaciją.

Nauji muto sąrašai ir katalogai yra paruošti ir gaunami per pašta, arba atsikrepiant į bet kurį iš mūsų skyrių.

PASINAUDOKITE ŠIAIS PAGERINIMAIS!

Pasinaudokite patarnavimu firmos, kuri įrodė patikėjimą ir sugebėjimą per trisdešimt metų tarnavimo savo klientams.

MAURICE RIFKIN, Pres.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut St., Philadelphia, Pa.

